

# Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar

## FOGORVOS SZAK

### TANREND 2022/2023

Az 5-6. szemeszter tárgyai  
(kötelező tárgyak és  
kritérium követelmények)

## Tartalomjegyzék

### 5. szemeszter

OFP-AOR-T	Általános és orális radiológia	3
OFP-GAE-T	Gnatológia előadás	7
OFP-GAG-T	Gnatológia gyakorlat	10
OFP-K4K-T	Konzerváló fogászat 4. - Endodontia propedeutika	13
OFP-KT1-T	Kórélettan fogorvostanhallgatóknak 1.	16
OFP-MR1-T	Orvosi és orális mikrobiológia	20
OFP-PO1-T	Pathológia fogorvostan hallgatóknak 1.	24
OFP-PTE-T	Fogpótlástani propedeutika előadás	30
OFP-PTG-T	Fogpótlástani propedeutika gyakorlat	34
OFP-PUH-T	Közegészségtan	36

### 6. szemeszter

OFA-ORB-T	Orális biológia	38
OFK-BPF-T	Belgyógyászati propedeutika fogorvostan-hallgatóknak	41
OFK-P1E-T	Fogpótlástan 1. előadás	44
OFK-P1G-T	Fogpótlástan 1. gyakorlat	47
OFK-SA1-T	Szájsebészet 1.	48
OFP-FF1-T	Gyógyszertan fogorvostanhallgatóknak 1.	51
OFP-K5K-T	Konzerváló fogászat 5. - operatív fogászat	55
OFP-KT2-T	Kórélettan fogorvostanhallgatóknak 2.	57
OFP-PO2-T	Pathológia fogorvostan hallgatóknak 2.	61
OFR-DAS-T	Dentoalveoláris sebészeti nyári gyakorlat	69

## **ÓFP-AOR-T ÁLTALÁNOS ÉS ORÁLIS RADIOLÓGIA**

Tantárgyfelelős:

**DR. MARADA GYULA**, egyetemi adjunktus  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • marada.gyula@pte.hu

**4 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.**

Foglalkozás/félév: **28** óra előadás + **28** óra gyakorlat + **0** óra szeminárium = összesen **56** óra

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 50 fő** Előfeltételek: **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatót a radiológia fogászatban is alkalmazott formáival. Bemutatja az alkalmazott berendezéseket, felvételi eljárásokat. Megismerteti a hallgatókat a röntgenfelvételek értékelésének szempontjaival.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

A félévközi ellenőrzések pótlására nincs lehetőség.

### Távmaradás pótlásának lehetőségei

A TVSz szerint. A gyakorlatok pótlására lehetőség nincs.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Könyv: Ferenczy: Fogászati radiológia, Semmelweis, 1992

Guy Poyton, M. J. Pharoah: Oral Radiology, 2nd edition, B.C. Decker, 1989

#### - Saját oktatási anyag

-

#### - Jegyzet

-

#### - Ajánlott irodalom

Bogner Péter: Az orvosi képalkotás fizikája. Medicina, 2014.

[http://tamop.etk.pte.hu/tamop412A/tananyag/az\\_orvosi\\_kepalkotas\\_fizikaja/az\\_orvosi\\_kepalkotas\\_fizikaja.pdf](http://tamop.etk.pte.hu/tamop412A/tananyag/az_orvosi_kepalkotas_fizikaja/az_orvosi_kepalkotas_fizikaja.pdf)

Fráter, Palkó, Makó, Kollár, Battyáni: Radiológia, egyetemi tankönyv, Medicina, 2014.

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011\\_0001\\_524\\_Radiologia/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_524_Radiologia/adatok.html)

Bogner Péter, Berényi Ervin: Radiológiai Praktikum. Medicina, 2012.

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0054\\_radiologiai\\_praktikum/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0054_radiologiai_praktikum/adatok.html)

Palkó, Lonovics, Szarvas: Tünetorientált klinikoradiológia, Medicina, 2016

Herring: Learning Radiology, Saunders, 2015

### Előadások

- 1 Diagnosztikai képalkotó módszerek, sugárvédelem alapjai I.  
Dr. Bogner Péter
- 2 Diagnosztikai képalkotó módszerek, sugárvédelem alapjai II.  
Dr. Bogner Péter
- 3 Neuroradiológia I.  
Dr. Bogner Péter
- 4 Neuroradiológia II.  
Dr. Bogner Péter
- 5 Fej-nyaki radiológia I. (orbita, melléküregek, nyálmirigyek) I.  
Dr. Molnár Krisztián
- 6 Fej-nyaki radiológia I. (orbita, melléküregek, nyálmirigyek) II.  
Dr. Molnár Krisztián

- 7 Fej-nyaki radiológia II. (garat, basis, nyaki lágyrész) I.  
Dr. Molnár Krisztián
- 8 Fej-nyaki radiológia II. (garat, basis, nyaki lágyrész) II.  
Dr. Molnár Krisztián
- 9 Mellkasi radiológia (szív, nagyerek, tüdő) I.  
Dr. Battyáni István
- 10 Mellkasi radiológia (szív, nagyerek, tüdő) II.  
Dr. Battyáni István
- 11 Gastrointestinalis rendszer I.  
Dr. Faluhelyi Nándor
- 12 Gastrointestinalis rendszer II.  
Dr. Faluhelyi Nándor
- 13 Urogenitalis rendszer és intervenciós radiológia I.  
Dr. Farkas Péter István
- 14 Urogenitalis rendszer és intervenciós radiológia II.  
Dr. Farkas Péter István
- 15 Fogászati rtg. berendezések. Rtg. felvételi technikák  
Dr. Marada Gyula
- 16 A rtg. kép és a rtg. film. Expozíció. Előhívás és kiértékelés  
Dr. Marada Gyula
- 17 A fogak rtg. képe. Intraoralis felvételek anatómiája  
Dr. Marada Gyula
- 18 Távfelvétel. Panorámafelvételek. Kontaktfelvétel. Állcsontfelvételek  
Dr. Marada Gyula
- 19 A panorama felvételek anatómiája  
Dr. Marada Gyula
- 20 Sugárvédelem a fogorvosi rendelőben  
Dr. Marada Gyula
- 21 A fogak és állcsontok traumás sérülései  
Dr. Marada Gyula
- 22 Fogszuvasodás. Fogak kopása. Másodlagos dentin. Fogbélgyulladás  
Dr. Krajczár Károly
- 23 A periapikális és marginális parodontium betegségei.  
Dr. Marada Gyula
- 24 Csontvelőgyulladás. Cysták. Daganatok. Nyálkő  
Dr. Marada Gyula
- 25 Fogpótlások megjelenése a röntgen képalkotásban  
Dr. Marada Gyula
- 26 Digitális röntgen technikák (RVG, CBCT)  
Dr. Marada Gyula
- 27 Gyökérkezelés, fogeltávolítás rtg. vonatkozásai  
Dr. Krajczár Károly
- 28 Hibás rtg. képek  
Dr. Marada Gyula

#### Gyakorlatok

- 1 RTG, UH, CT munkahelyek bemutatása: RTG készülék részei, általános szabályok, pozicionálás, sugárvédelmi aspektusok.  
gyakorlatvezető(k)
- 2 UH vizsgálatok demo önként jelentkezőn, hangárnyék, gázos bél, relatív erősítés bemutatása, betegelőkészítés, különböző frekvenciájú transzducerek, fókuszálás demoja, CT vizsgálat megtekintése, betegelőkészítés, kontraszt adás folyamata, pre- és post-kontrasztos sorozatok ablakolás.  
gyakorlatvezető(k)
- 3 MR vizsgálat és készülék megtekintése, betegelőkészítés, MR biztonság, tekercsek.  
gyakorlatvezető(k)
- 4 Nauroradiológiai esetek bemutatása az oktató teremben.  
gyakorlatvezető(k)
- 5 Fej-nyak esetbemutató I.  
gyakorlatvezető(k)

- 6 Fej-nyak esetbemutató II.  
gyakorlatvezető(k)
- 7 Fej-nyak esetbemutató III.  
gyakorlatvezető(k)
- 8 Intervenció  
gyakorlatvezető(k)
- 9 Mellkasi radiológia esetbemutató I.  
gyakorlatvezető(k)
- 10 Mellkasi radiológia esetbemutató II.  
gyakorlatvezető(k)
- 11 Gastrointestinalis rendszer esetbemutató I.  
gyakorlatvezető(k)
- 12 Gastrointestinalis rendszer esetbemutató II.  
gyakorlatvezető(k)
- 13 Urogenitalis radiológia esetbemutató  
gyakorlatvezető(k)
- 14 Intervenció munkahelyek, eszközök bemutatása  
gyakorlatvezető(k)
- 15 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 16 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 17 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 18 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 19 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 20 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 21 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 22 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 23 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 24 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 25 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 26 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 27 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)
- 28 Intraorális röntgenfelvételek készítése az aktuális betegforgalomnak megfelelően.  
gyakorlatvezető(k)

#### Szemináriumok

#### Vizgákérdések

1. Fogászati rtg. készülék
2. A fogak rtg. felvételei, a beállítás szabályai
3. Alsó fogak periapicalis felvételei
4. Felső fogak periapicalis felvételei
5. Koronafelvételek
6. Ráharapásos felvételek

7. Állcsont felvételekről általában
8. Felső állcsont felvételei
9. Az állkapocs felvételei
10. Kontakt felvétel. Távfelvétel
11. Panoráma felvételek
12. Expozíció
13. Rtg. filmek kidolgozása
14. A digitális intraoralis röntgen készülék működése
15. A CT és CBCT működése és fogászati vonatkozásai
16. Képkontraszt. Képélesség
17. Hibás rtg. képek. Hibaforrások a felvétel elkészítése előtt
18. Sugárvédelem, sugárterhelés csökkentése
19. A betegek sugárvédelme
20. A röntgenezők sugárvédelme
21. A fog és fogmeder rtg. képe
22. Gyökérkezelés rtg. Vonatkozásai
23. Fogszuvasodás
24. Az apikális parodontium gyulladásai
25. A marginális parodontium betegségei
26. Fogsérülések
27. Állcsontsérülések
28. Csontvelő gyulladás
29. Röntgenvizsgálat, eszközrendszere. Sugárvédelem.
30. Ultrahang működési elve és információ tartalma.
31. CT működési elve és információ tartalma.
32. MRI működési elve és információ tartalma.
33. Főbb neuroradiológiai kórképek képalkotó diagnosztikája.
34. Orrüreg, orr melléküregek, orbita és garat betegségeinek radiológiai diagnosztikája.
35. Gége, nyaki lágyrész, koponya bázis és pajzsmirigy betegségek radiológiai diagnosztikája.
36. A fontosabb mellkasi kórképek képalkotó diagnosztikája.
37. A gastrointestinalis rendszer főbb betegségeinek képalkotó diagnosztikája.
38. A fontosabb urogenitális betegségek képalkotó diagnosztikája.
39. Az intervenció radiológia alapelvei és főbb alkalmazási területei.

#### Gyakorlati vizsga

Intraorális korona és periapicalis felvételek készítése és értékelése a betegforgalomnak megfelelően.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendő a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

Dr. Kolarovszki Béla (T3YQZT), Dr. Krajczár Károly (E26RB6), Dr. Marada Gyula (FPF306), Dr. Németh Anita Katalin (DO94ZG), Dr. Tóth Péter (WHND6T)

## OFP-GAE-T GNATOLÓGIA ELŐADÁS

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

1 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.

Foglalkozás/félév: 14 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 14 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 45 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

Az előadások célja a rágóapparátus anatómiájának, működésének megismertetése. Megismerkedés az artikulátorok fajtáival és használatával. További célja a rágófelszín anatómiájának alapos megismerése, az okkluzális érintkezési pontok megtanulása.

### A félév elfogadásának feltételei

Az előadásokon és gyakorlatokon való aktív részvétel a TVSZ-nek megfelelően, illetve az előadások és gyakorlatok látogatása, a gyakorlati anyag elvégzése.

### Félévközi ellenőrzések

Vizsgajegy: TVSZ §47. (3) alapján:

A vizsgán szerzett érdemjegy megállapítása történhet csak a vizsgán mutatott teljesítmény alapján, vagy a félévközi ellenőrzések (dolgozatok) és a vizsgán mutatott teljesítmény együttes figyelembevételével. Ez utóbbi esetben az érdemjegy megállapítása legalább 50 %-ban a vizsga, és legfeljebb 50 %-ban a szorgalmi időszak alatti ellenőrzések alapján történhet.

Tehát a dolgozatok átlaga 50%-ban lesz beszámítva a vizsgajegybe.

Jegymegajánlás: PTE TVSZ ÁOK 2. § (15) A tantárgyfelelősnek joga van kiemelkedő félévközi teljesítmény alapján jeles vizsgajegyet megajánlani; ha a hallgató elfogadja vizsgán szerzett jegyének számít. A jegymegajánlás feltételeit a tantárgyfelelős a tantárgy felvétele előtt közzé teszi. A számítógépes vizsgalap szerkesztés miatt a hallgatónak a vizsgára jelentkeznie kell akkor is, ha a jegyet elfogadja. - Ennek alapján, amennyiben mind a két számonkérő dolgozat eredménye jeles és a hallgató a gyakorlatot

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Radnai Márta (szerkesztő): Odontológia és gnatológia, Medicina, 2013, ISBN: 978 963 226 421 9

#### - Saját oktatási anyag

#### - Jegyzet

#### - Ajánlott irodalom

### Előadások

- 1 A gnatológia definíciója, szerepe és jelentősége a fogorvoslásban. A rágókészülék anatómiája és funkciója, a rágókészülék elemei  
Dr. Marada Gyula
- 2 Az állcsontok és állkapocsízület morfológiája. Tájékozódási irányok a szájban, az arcon, a fogakon és a fogíveken  
Dr. Markovics Dóra
- 3 Az állkapocsot mozgató neuromuszkuláris rendszer morfológiája  
Dr. Markovics Dóra
- 4 A fogak és fogívek rágófelszíni anatómiája  
Dr. Markovics Dóra
- 5 Fogérintkezések centrális okklúziós helyzetben  
Dr. Markovics Dóra
- 6 ÍRÁSBELI BESZÁMOLÓ  
Dr. Markovics Dóra
- 7 Kitüntetett állkapocshelyzetek  
Dr. Markovics Dóra

- 8 A mandibula mozgásai (kontakt-mozgások, szabad mozgások, határmozgások)  
Dr. Markovics Dóra
- 9 Rágás. A természetes fogazat artikulációja  
Dr. Baumann Petra Henrietta
- 10 Artikulátortan  
Dr. Baumann Petra Henrietta
- 11 ÍRÁSBELI BESZÁMOLÓ  
Dr. Baumann Petra Henrietta
- 12 Minták begipszelése artikulátorba, arcív használata  
Dr. Baumann Petra Henrietta
- 13 Okklúzió módosulása felnőttkorban. Christensen jelenség  
Dr. Baumann Petra Henrietta
- 14 Okklúziós elméletek mesterséges rágófelszín készítéséhez  
Dr. Baumann Petra Henrietta

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

1. A gnatólógia fogalma, a rágókészülék fogalma, részei.
2. Az állkapocsízület anatómiája.
3. Az állkapocsízület szalagjai (ligamentumok), azok szerepe és jelentősége az ízület működésében.
4. A rágóizmok csoportosítása.
5. A mandibulát emelő izmok anatómiája.
6. A mandibulát előrehúzó izmok anatómiája.
7. Mimikai izmok száj körüli csoportja, a nyelv izmai és azok funkciója.
8. Ismertesse a metszőfogak és szemfogak klinikai koronai részének gnatólógiai szempontból fontos morfológiai jellegzetességét.
9. Ismertesse a kis és nagyőrlo fogak rágófelszín anatómiájának jellegzetességeit.
10. Kiemelt jelentőségű állkapocshelyzetek.
11. Határozza meg a fizikai és fiziológiai harapási magasság fogalmát és jelentőségét.
12. Határozza meg a centrális okklúzió és centrális reláció fogalmát, jelentőségét.
13. Eugnáth okklúzió fogalma, mélyharapás fogalma.
14. Spee- és Monson-görbe fogalma és jelentősége.
15. Mi a különbség az okklúziós sík és az okklúziós felszín között?
16. Mi értendő a retrális kontakthelyzet, elülső élharapásos helyzet, oldalsó csücsökharpasos és maximális szájnyitási helyzet fogalma alatt?
17. Melyek az alapvető állkapocsmozgások?
18. A mandibula szimmetrikus elmozdulásai.
19. A mandibula aszimmetrikus elmozdulásai.
20. Az állkapocs mely pontjainak elmozdulásait vizsgáljuk a mandibula mozgások elemzésekor a klasszikus artikulációs tan szerint?
21. Mit értünk a kondiluszpálya fogalma alatt, és melyek a kondiluszpályák?
22. Mit értünk a szimfizispálya fogalma alatt, és melyek a szimfizispályák?
23. Mandibula határmozgások a szagittális síkban (metszőfogpont, ectocondylare).
24. Mandibula határmozgások a vízszintes síkban (metszőfogpont, ectocondylare).
25. Mandibula határmozgások a frontális síkban (metszőfogpont, ectocondylare).
26. Mi a különbség a centrális okklúzió és a mandibula centrális okklúziós helyzetének fogalma között?
27. Mi a különbség a centrális relációs helyzet klasszikus és funkcionális értelmezése között?
28. Fogérintkezések centrális okklúziós helyzetben.
29. Mesterséges rágófelszín kialakítására kidolgozott okklúziós elméletek.



30. Fogérintkezések pro-, repulziós és retrúziós mozgások esetén.
31. Fogérintkezések oldalmozgás alkalmával.
32. Artikulátor fogalma, részei.
33. Helyzet- és mozgás szimulátorok osztályozása.
34. Okkludorok.
35. Részben és teljesen egyéni értékre állítható artikulátorok jellemzői.
36. Minta begipszelése az artikulátorba a Bonwill-háromszög segítségével.
37. Arcíves átvitel és begipszelés.
38. Az artikulátor beállítása.
39. A Bonwill-háromszög és a Balkwill-szög fogalma.
40. Sorolja fel a rágófelszín elemeit.
41. Mi a különbség a fog rágófelszínén az anatómiai és a fiziológiai felszín fogalma között?
42. A tartó- és támasztócsücsök fogalma.
43. Milyen harapási formákat ismer?
44. Mi a Bennett mozgás?
45. Hol találhatóak a csücsök-záróléc és a csücsök-gödör típusú érintkezések?
46. A fogvezetés fogalma.
47. A rágómozgás.
48. Az őrlőfogak rágófelszínének alkalmazkodása az állkapocs mozgáspályáihoz.
49. Artikulációs elméletek természetes, illetve pótoltt fogazatban.
50. Alsó kisőrlőfogak rágófelszínének felépítése, viaszfelrakásos módszerrel.
51. Felső kisőrlőfogak rágófelszínének felépítése, viaszfelrakásos módszerrel.
52. Felső őrlőfogak rágófelszínének felépítése, viaszfelrakásos módszerrel.
53. Alsó őrlőfogak rágófelszínének felépítése, viaszfelrakásos módszerrel.
54. Grafikus regisztrálási eljárások.
55. Iránymeghatározások a fejen, antropológiai mérőpontok.
56. Antropológiai mérőpontok által meghatározott egyenesek, antropológiai síkok.
57. A felső állcsont anatómiája.
58. Az állkapocs anatómiája.
59. Az emberi fogazat fő jellegetességei.
60. Az okklúzió módosulása felnőttkorban, a fogkopás különböző formái.
61. Szagittális Christensen jelenség
62. Laterális Christensen jelenség
63. A rágókészülék működésének idegi szabályozása

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

[Közreműködők](#)

## OFF-GAG-T GNATOLÓGIA GYAKORLAT

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

**3 kredit • Évközi jegy • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.**

Foglalkozás/félév: 0 óra előadás + 42 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 42 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 45 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A gyakorlatok célja a rágófelszín anatómiájának alapos megismerése, az okkluzális érintkezési pontok megtanulása, ennek módja rágófogak okkluzális felszínének felépítése viaszból, valamint az artikulátorok használatának megismerése.

### A félév elfogadásának feltételei

A gyakorlatokon való aktív részvétel a TVSz-nek megfelelően, a gyakorlati feladatok elvégzése. A félév csak minden gyakorlati feladat sikeres teljesítése esetén kerülhet elfogadásra.

### Félévközi ellenőrzések

Minden gyakorlatra felkészülten kell megjelenni.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Keine

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

- *Kötelező irodalom*

Radnai Márta (szerkesztő): Odontológia és gnatológia, Medicina, 2013, ISBN: 978 963 226 421 9

- *Saját oktatási anyag*

- *Jegyzet*

- *Ajánlott irodalom*

### Előadások

### Gyakorlatok

- 1 Ismerkedés az anyagokkal és eszközökkel. Ellenőrző mintapár berajzolása. Begipszelt alsó minta berajzolása. Érintkezési pontok berajzolása a felső mintán. Alsó minta rágófelszínének lecsiszolása. Alsó minta rágófelszínének berajzolása gyakorlatvezető(k)
- 2 Ismerkedés az anyagokkal és eszközökkel. Ellenőrző mintapár berajzolása. Begipszelt alsó minta berajzolása. Érintkezési pontok berajzolása a felső mintán. Alsó minta rágófelszínének lecsiszolása. Alsó minta rágófelszínének berajzolása gyakorlatvezető(k)
- 3 Ismerkedés az anyagokkal és eszközökkel. Ellenőrző mintapár berajzolása. Begipszelt alsó minta berajzolása. Érintkezési pontok berajzolása a felső mintán. Alsó minta rágófelszínének lecsiszolása. Alsó minta rágófelszínének berajzolása gyakorlatvezető(k)
- 4 Alsó bukkális kúpok felépítése. Felső minta berajzolása. Felső minta rágófelszínének lecsiszolása gyakorlatvezető(k)
- 5 Alsó bukkális kúpok felépítése. Felső minta berajzolása. Felső minta rágófelszínének lecsiszolása gyakorlatvezető(k)
- 6 Alsó bukkális kúpok felépítése. Felső minta berajzolása. Felső minta rágófelszínének lecsiszolása gyakorlatvezető(k)
- 7 Felső minta rágófelszínének berajzolása. Felső bukkális kúpok felépítése. Alsó bukkális felszínének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 8 Felső minta rágófelszínének berajzolása. Felső bukkális kúpok felépítése. Alsó bukkális felszínének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 9 Felső minta rágófelszínének berajzolása. Felső bukkális kúpok felépítése. Alsó bukkális felszínének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 10 Felső bukkális felszínének felépítése. Felső bukkális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)

- 11 Felső bukkális felszínnek felépítése. Felső bukkális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 12 Felső bukkális felszínnek felépítése. Felső bukkális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 13 Alsó és felső bukkális meziális és disztális gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 14 Alsó és felső bukkális meziális és disztális gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 15 Alsó és felső bukkális meziális és disztális gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 16 Palatinális kúpok felépítése. Felső palatinális kúpok meziális és disztális gerinceinek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 17 Palatinális kúpok felépítése. Felső palatinális kúpok meziális és disztális gerinceinek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 18 Palatinális kúpok felépítése. Felső palatinális kúpok meziális és disztális gerinceinek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 19 Felső palatinális kúpok palatinális felszínének felépítése. Felső palatinális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 20 Felső palatinális kúpok palatinális felszínének felépítése. Felső palatinális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 21 Felső palatinális kúpok palatinális felszínének felépítése. Felső palatinális háromszögű gerincek felépítése gyakorlatvezető(k)
- 22 Felső meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó bukkális csücskök háromszögű gerincének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 23 Felső meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó bukkális csücskök háromszögű gerincének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 24 Felső meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó bukkális csücskök háromszögű gerincének felépítése gyakorlatvezető(k)
- 25 Alsó lingvális kúpok felépítése. Alsó lingvális csücskök lingvális felszínének felépítése. Alsó lingvális csücskök háromszögű gerincének felépítése. gyakorlatvezető(k)
- 26 Alsó lingvális kúpok felépítése. Alsó lingvális csücskök lingvális felszínének felépítése. Alsó lingvális csücskök háromszögű gerincének felépítése. gyakorlatvezető(k)
- 27 Alsó lingvális kúpok felépítése. Alsó lingvális csücskök lingvális felszínének felépítése. Alsó lingvális csücskök háromszögű gerincének felépítése. gyakorlatvezető(k)
- 28 Alsó lingvális csücskök meziális és disztális gerincének felépítése. Arcíves átvitel bemutatása. Arcív bemutatása. gyakorlatvezető(k)
- 29 Alsó lingvális csücskök meziális és disztális gerincének felépítése. Arcíves átvitel bemutatása. Arcív használata. gyakorlatvezető(k)
- 30 Alsó lingvális csücskök meziális és disztális gerincének felépítése. Arcíves átvitel bemutatása. Arcív bemutatása. gyakorlatvezető(k)
- 31 Alsó meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó és felső rágófelszín kidolgozása. Kész rágófelszín ellenőrzése gyakorlatvezető(k)
- 32 Alsó meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó és felső rágófelszín kidolgozása. gyakorlatvezető(k)
- 33 Alsó meziális és disztális zárólécek felépítése. Alsó és felső rágófelszín kidolgozása. Kész rágófelszín ellenőrzése gyakorlatvezető(k)
- 34 Kész rágófelszín ellenőrzése gyakorlatvezető(k)
- 35 Kész rágófelszín ellenőrzése gyakorlatvezető(k)
- 36 Kész rágófelszín ellenőrzése gyakorlatvezető(k)
- 37 Felső középső metszőfog felépítése gyakorlatvezető(k)

- 38 Felső középső metszőfog felépítése  
gyakorlatvezető(k)
- 39 Felső középső metszőfog felépítése  
gyakorlatvezető(k)
- 40 Moláris fog rágófelszínének önálló felépítése  
gyakorlatvezető(k)
- 41 Moláris fog rágófelszínének önálló felépítése  
gyakorlatvezető(k)
- 42 Moláris fog rágófelszínének önálló felépítése  
gyakorlatvezető(k)

#### Szemináriumok

#### Vizgakérdések

Amennyiben a hallgató a TVSz-nek megfelelően kívánja megajánlott jegyét javítani, a vizsgáztató által meghatározott gyakorlati feladatot kell teljesítenie.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

Dr. Baumann Petra Henrietta (XWHUF9), Dr. Benke Beáta (T7SUH9), Dr. Marada Gyula (FPF306), Dr. Rajnics Zsolt (ZTSE6F)

## **OFP-K4K-T KONZERVÁLO FOGÁSZAT 4. - ENDODONTIA PROPEDEUTIKA**

Tantárgyfelelős:

DR. KRAJCZÁR KÁROLY, klinikai szakorvos  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • krajczar.karoly@pte.hu

**3 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.**

Foglalkozás/félév: **14 óra előadás + 28 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 42 óra**

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 40 fő**      *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A hallgató ismerje meg a gyökérkezelés alapjait, alapvető fogalmait és beavatkozásait. A gyakorlati foglalkozásokon a hallgató felkészítést kap arra, hogy az egyszerű endodontiai módszereket majd a klinikumban pácienseken is alkalmazni tudja.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Pótlás nem lehetséges.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Pótlás nem lehetséges.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fazekas Á.: Megtartó fogászat és endodoncia

#### - Saját oktatási anyag

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095\\_fogaszat\\_nemet/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095_fogaszat_nemet/adatok.html)

#### - Jegyzet

#### - Ajánlott irodalom

Robert G. Craig: Restorative Dental Materials

Theodore Roberson (Author), Harold O. Heymann (Author), Edward J. Swift (Editor): Sturdevants Operative Dentistry

Stephen Cohen, Richard C. Burns: Pathways of the Pulp

Cristopher Stock, Richard Walker, Kishor Gulavivala: Endodontie

Wolfgang Klimm: Endodontologie: Grundlagen und Praxis

### Előadások

- 1 A gyökérkezelés célja  
Dr. Krajczár Károly
- 2 Klinikai diagnózis. Érzéstelenítés  
Dr. Krajczár Károly
- 3 Az egyes fogak pulpakamra és gyökércsatorna morfológiája  
Dr. Krajczár Károly
- 4 A trepanálás során használatos eszközök. Trepanálás az egyes fogaknál. Vitalexstirpatio.  
Dr. Krajczár Károly
- 5 A gyökércsatorna-preparálás kézi eszközei.  
Dr. Krajczár Károly
- 6 Átöblítéshez használt eszközök és anyagok  
Dr. Krajczár Károly
- 7 Munkahossz meghatározás. Step-back technika. Anticurvature filing.  
Dr. Krajczár Károly
- 8 Gyökércsatorna szárítása, ideiglenesgyökértömés. Végleges gyökértöméshez használt eszközök és anyagok.  
Dr. Krajczár Károly
- 9 Végleges gyökértömés guttapercha laterális kondenzációjával.  
Dr. Krajczár Károly

- 10 Gyökércsatorna előkészítés gépi eszközei.  
Dr. Krajczár Károly
- 11 Gyökércsatorna preparálás gépi módszerekkel.  
Dr. Krajczár Károly
- 12 Praeendodontiai felépítés. Kofferdam izolálási technika gyökérkezelésnél.  
Dr. Krajczár Károly
- 13 Thermoplasztikus gyökértömési módszerek  
Dr. Krajczár Károly
- 14 Pulpamegtartó kezelések, pulpasapkázás.  
Dr. Krajczár Károly

#### Gyakorlatok

- 1 Extrahált fogak anatómiájának tanulmányozása  
gyakorlatvezető(k)
- 2 Extrahált fogak anatómiájának tanulmányozása  
gyakorlatvezető(k)
- 3 Gyökérkezelés demonstrációs gyakorlat  
gyakorlatvezető(k)
- 4 Gyökérkezelés demonstrációs gyakorlat  
gyakorlatvezető(k)
- 5 Gyökércsatorna átöblítéshez használt eszközök és anyagok  
gyakorlatvezető(k)
- 6 Gyökércsatorna átöblítéshez használt eszközök és anyagok  
gyakorlatvezető(k)
- 7 Izolálási technikák  
gyakorlatvezető(k)
- 8 Izolálási technikák  
gyakorlatvezető(k)
- 9 Trepanációs kavitás készítése  
gyakorlatvezető(k)
- 10 Trepanációs kavitás készítése  
gyakorlatvezető(k)
- 11 Munkahossz meghatározás  
gyakorlatvezető(k)
- 12 Munkahossz meghatározás  
gyakorlatvezető(k)
- 13 Csatorna tágítása step- back módszerrel  
gyakorlatvezető(k)
- 14 Csatorna tágítása step- back módszerrel  
gyakorlatvezető(k)
- 15 Végleges gyökértömés elkészítése laterál kondenzációval  
gyakorlatvezető(k)
- 16 Végleges gyökértömés elkészítése laterál kondenzációval  
gyakorlatvezető(k)
- 17 Gyakorlati tapasztalatok megbeszélése  
gyakorlatvezető(k)
- 18 Gyakorlati tapasztalatok megbeszélése  
gyakorlatvezető(k)
- 19 Gépi gyökércsatorna preparálás demonstrációs gyakorlat  
gyakorlatvezető(k)
- 20 Gépi gyökércsatorna preparálás demonstrációs gyakorlat  
gyakorlatvezető(k)
- 21 Gépi gyökércsatorna preparálás  
gyakorlatvezető(k)
- 22 Gépi gyökércsatorna preparálás  
gyakorlatvezető(k)

- 23 Thermoplasztikus gyökértömés  
gyakorlatvezető(k)
- 24 Thermoplasztikus gyökértömés  
gyakorlatvezető(k)
- 25 Gyakorlati tapasztalatok megbeszélése  
gyakorlatvezető(k)
- 26 Gyakorlati tapasztalatok megbeszélése  
gyakorlatvezető(k)
- 27 Trepanációs nyílás lezárása  
gyakorlatvezető(k)
- 28 Trepanációs nyílás lezárása  
gyakorlatvezető(k)

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

1. A gyökérkezelés célja
2. Klinikai diagnózis. Érzéstelenítés
3. Pulpakamra és gyökércsatorna morfológia.
4. Trepanálás, trepanációs üregek.
5. Kézi gyökérkezelő műszerek.
6. Gépi gyökérkezelő műszerek.
7. Átöblítéshez használt eszközök és anyagok
8. Munkahossz meghatározás.
9. Step-back technika. Anticurvature fileing.
10. Gyökércsatorna szárítása, ideiglenesgyökértömés. Végleges gyökértöméshez használt eszközök és anyagok.
11. Gyökértömés guttapercha laterális kondenzációjával.
12. Gyökércsatorna preparálás gépi módszerekkel.
13. Praeendodontiai felépítés. Kofferdam izolálási technika gyökérkezelésnél.
14. Termoplasztikus gyökértömési módszerek
15. Pulpamegtartó kezelések, pulpasapkázás.

#### A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében

#### Közreműködők

Dr. Dunavári Erika Katalin (H11EM8), Dr. Kincses Dóra (DJBWPD), Dr. Krajczár Károly (E26RB6), Dr. Lempel Edina (SUAWHW), Dr. Németh Kinga Dorottya (SA0XGT), Dr. Riegler Fanni (GQS5NJ)

## OFP-KT1-T KÓRÉLETTAN FOGORVOSTANHALLGATÓKNAK 1.

Tantárgyfelelős:

DR. BALASKÓ MÁRTA, egyetemi docens  
Transzlációs Medicina Intézet • marta.balasko@aok.pte.hu

2 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.

Foglalkozás/félév: 28 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 28 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 60 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

Az alapozó modul funkcionális tantárgyaira (élettan, biokémia, immunológia) épített kórélettan, a fogorvostanhallgatók számára hidat kíván képezni a klinikumhoz. A kórélettan kapcsolódik a többi preklinikai tantárgyhoz is, amennyiben egy-egy kóros állapot funkcionális paramétereinek időbeli változásával foglalkozik és így a fogorvostanhallgatóknak segítséget ad a patomorfológiai, mikrobiológiai és gyógyszerterapeutikai megközelítéshez is.

Alapvető előfeltételként szükséges az élettani, biokémiai és immunológiai alapjelenségek és összefüggések ismerete; mindezekre a kórélettan oktatása extenzíven épít. A kurrikulum célja az a cardiovascularis, a respiratoricus, renalis rendszerek, a hematológia, a só-víz, sav-bázis egyensúly specifikus diszfunkcióinak megismertetése, ehhez kapcsolódóan az öröklött és szerzett etiológiai tényezők, a pathogenesis és pathomechanizmus, valamint a kompenzációs/adaptív mechanizmusok és más szervrendszerekkel való interakciók tárgyalásával preklinikai szinten. Az előadások anyaga képezi a vizsgakövetelmények alapját, mivel az új tankönyvek sem tartalmazzák a kurrikulumban szereplő összes témát a megkívánt részletességgel, ill. szemléletmóddal.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Nincs.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Maximálisan 2 heti, azaz 4 x 45 perc hiányzást fogadunk el.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

- *Kötelező irodalom*  
Székely Miklós (szerk.): Kórélettani alapok, Medicina Kiadó, Budapest, 2018
- *Saját oktatási anyag*  
Az előadások anyaga feltöltésre kerül a TEAMS-re.
- *Jegyzet*  
Székely Miklós (szerk.): Kórélettani alapok, egyetemi jegyzet, PTE- ÁOK, Pécs, 2006
- *Ajánlott irodalom*  
Scully & 039;s Medical Problems in Dentistry, ed: Crispian Scully, Churchill Livingstone; 7th edition, 2014  
[http://aok.pte.hu/index.php?page=egyseg&egy\\_id=150&menu=okt\\_anyag&nyelv=hun](http://aok.pte.hu/index.php?page=egyseg&egy_id=150&menu=okt_anyag&nyelv=hun)

### Előadások

- 1 A keringési rendszer fogászati aspektusai  
Dr. Balaskó Márta
- 2 Szívelégtelenség  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 3 Perifériás keringési elégtelenségek: collapsus, keringési shock  
Némethné Dr. Tóth Ildikó
- 4 Keringési shock következményei  
Némethné Dr. Tóth Ildikó
- 5 Hypertonia betegség  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 6 A coronaria keringés elégtelensége, reverzibilis, irreverzibilis következmények  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 7 Agyi és pulmonalis keringés kórélettana  
Dr. Balaskó Márta



- 8 Ritmuszavarok a fogászati gyakorlatban  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 9 A légzőrendszer fogászati aspektusai  
Dr. Balaskó Márta
- 10 Légzés-szabályozás és alvási apnoe szindróma  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 11 Légzési elégtelenség és mechanizmusai, következményei  
Dr. Balaskó Márta
- 12 Alveolaris hypoventilatio  
Dr. Balaskó Márta
- 13 Obstruktív és restriktív ventilációs zavarok  
Dr. Balaskó Márta
- 14 Alveolaris hyperventilatio  
Dr. Balaskó Márta
- 15 A vörösvértest-rendszer kórélettana.  
Dr. Balaskó Márta
- 16 Anaemiák.  
Dr. Balaskó Márta
- 17 Polycythaemiák.  
Dr. Balaskó Márta
- 18 A fehérvérsejt rendszer fogászati aspektusai.  
Dr. Balaskó Márta
- 19 Az alvadási rendszer fogászati aspektusai.  
Dr. Balaskó Márta
- 20 Disseminált intravasculáris coagulatio (DIC).  
Dr. Balaskó Márta
- 21 Glomerularis és tubularis funkciók kórélettana.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 22 Akut veseelégtelenségek.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 23 Chronicus veseelégtelenség, uraemia.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 24 Az uraemia fogászati aspektusai.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 25 A sav-bázis egyensúly zavarai: metabolikus eltérések.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 26 A sav-bázis egyensúly zavarai: respiratórikus eltérések.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 27 A só-víz háztartás kórélettana.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 28 Az ozmoreguláció kórélettana.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

A keringési rendszer fogászati aspektusai

Szívelégtelenség okai, formái.

Magas perctérfogattal járó szívelégtelenség.

A szívelégtelenség (bal- és jobb-szívfél) előrefelé mutató jelei.

A szívelégtelenség (bal- és jobb-szívfél) hátrafelé mutató jelei.

Collapsus, vasovagalis syncope és más eszméletvesztéssel járó keringési zavarok.

A keringési shock fogalma, osztályozása. A kialakulás kórélettana, fázisai és a mikrocirkuláció jellegzetességei.

Hypovolaemiás shock okai, haemodynamikája.

Cardiogen shock okai, haemodynamikai jellemzői.  
Megoszlási shock okai, haemodynamikai jellemzői.  
A shock szervi manifesztációi.  
A coronaria keringés elégtelensége, reverzibilis, irreverzibilis következmények  
Agyi hypoxia, ischaemia, stroke.  
Kisvérköri keringés jellegzetességei. Kisvérköri hypertonia.  
Hypertonia betegség fogalma, osztályozása, általános kórélettana. Életkor és vérnyomás.  
Hypertonia betegség és a vese (kétoldalú kapcsolat).  
Hypertonia betegség és a mellékvese.  
Essentialis hypertonia etiológiai tényezői és jellemzői.  
A hypertonia betegség következményei.  
A fogászati gyakorlat szempontjából fontos ritmuszavarok.  
A légzőrendszer fogászati aspektusai  
Légzés-szabályozás zavarai és alvási apnoe szindróma  
A globális és parciális légzési elégtelenség mechanizmusai, következményei  
Alveolaris hypoventilatio.  
Obstruktív ventilációs zavarok.  
Restriktív ventilációs zavarok.  
Ventiláció/perfúzió aránytalanságok, az alveolocapillaris diffúzió zavarai.  
Alveolaris hyperventilatio  
Hypoxiák formái, mechanizmusa, kompenzációs lehetőségek. Cyanosis, CO-mérgezés, met-Hb.  
Az anaemiák formái, általános kórélettana és következményei.  
Hiányanaemiák.  
Haemolyticus anaemiák  
Polycythaemiák  
A fehérvérsejt rendszer fogászati aspektusai  
Thrombocytá és vascularis eredetű vérzékenységek.  
Congenitalis és szerzett coagulopathiák.  
Thrombosisok: okok, következmények.  
Disseminált intravascularis coagulatio (DIC)  
A glomerularis filtratio pathophysiológiája, hypofiltratio, hyperfiltratio..  
Tubularis funkciók kóros változásai.  
Hyposthenuria, asthenuria, osmoticus diuresis.  
Proteinuriák formái, okai, következményei.  
Chronicus veseelégtelenség okai, kórélettani jellemzői, progressziója.  
Uraemiás anyagcserezavar, szervi működések zavarai uraemiában.  
Az uraemia fogászati aspektusai.  
Akut veseelégtelenségek  
A pH-zavarok kompenzálása (plazma és intracellularis pufferek, légzés, vese) és zavarai.  
Metabolicus acidosisok okai, kompenzálása és következményei.  
Metabolicus alkalosisok okai, kompenzálása és következményei.  
Respiratoricus acidosis és alkalosis: okok, kompenzálás, következmények.  
Az extracelluláris tér csökkenésével járó állapotok és következményeik.

Az extracelluláris tér növekedésével járó állapotok okai, mechanizmusai és következményei.

Hyperosmolaritas, hypertonicitas. Formák, okok, következmények.

Hypotonicitas: pathogenesis és következmények.

A káliumanyagcsere zavarai. Hypokalaemia és hyperkalaemia.

A szóbeli vizsgán három tétel megbeszélésére kerül sor.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

[Közreműködők](#)

## OFFP-MR1-T ORVOSI ÉS ORÁLIS MIKROBIOLÓGIA

Tantárgyfelelős:

DR. BÁTAI ISTVÁNNÉ (DR. KERÉNYI MÓNICA), egyetemi docens  
Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet • kerenyi.monika@pte.hu

4 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.

Foglalkozás/félév: 42 óra előadás + 14 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 56 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 4 fő – max. 200 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A tantárgy megismerteti a hallgatókkal a mikrobák morfológiáját, élettanát, a sterilizálás és dezinficiálás módszereit, az antimikrobás kezelés alapelveit és az alkalmazott szereket. Tárgyalja a gazda-mikroba kölcsönhatásokat, a patogenitásban fontos szerepet játszó virulencia faktorokat, a gazdaszervezet védekező mechanizmusait, a megelőzés lehetőségeit. A részletes rész a különböző kórokozó kategóriák képviselői által okozott fertőzések mikrobiológiai vonatkozásait tárgyalja. Hangsúlyozottan foglalkozunk a szájüreg és fogak megbetegedéseiben szerepet játszó mikroorganizmusokkal, ide értve a normál mikrobiota összetételét és részvételét a pathológias folyamatokban.

A tantárgy feladata a képzés céljainak megvalósításában: az oktatás célja az orvosi és orális mikrobiológia azon ismereteinek átadása a hallgatóknak, amelyek a stomatológiai és stomatológiai vonatkozással bíró más szervrendszeri megbetegedések kórfejlődésének és klinikumának megértéséhez szükségesek.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

A hallgatónak az utolsó héten egyszeri írásbeli beszámolási lehetősége van, amelynek az eredményét a hallgató megajánlott kollokviumi jegyként elfogadhatja.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Az intézet ragaszkodik a gyakorlatokon való aktív részvételhez, mivel a mikrobiológiai vizsgálati anyagok vételéhez és kezeléséhez szükséges gyakorlati ismeretek és készségek csak ott sajátíthatók el. Pótlása azonos témakörben más csoportnál

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Kónya (szerk.), Rozgonyi (szerk.): Orális mikrobiológia, immunitás, diagnosztika és infekció kontroll, Medicina Kiadó Zrt, Budapest 2007, ISBN: 978-963-226-123-2

Ádám Éva (szerk.): Mikrobiológia orvos-, fogorvos és gyógyszerészhallgatók számára, Semmelweis Kiadó és Multimédiás Stúdió Kft 2013, ISBN: 9789633312551

#### - Saját oktatási anyag

Előadások a Tamsen és a Potepedián

#### - Jegyzet

-

#### - Ajánlott irodalom

Falus A., Buzás E, Rajnavölgyi É.: Immunológia alapjai, Semmelweis Kiadó, Budapest 2014, ISBN: 9789633313060

Pál Tibor (szerk.): Az orvosi mikrobiológia tankönyve, Medicina Könyvkiadó Rt., 2020, ISBN:978 963 226 772 2

### Előadások

- 1 Bevezetés, a mikrobiológia tárgya, rendszertan  
Dr. Emőd Levente
- 2 A mikrobák morfológiája és szerkezete  
Dr. Tigyi Zoltán
- 3 Baktériumok fiziológiája  
Dr. Kocsis Béla
- 4 Bakteriális genetika  
Dr. Tigyi Zoltán
- 5 Pathogenitás, infekció  
Dr. Emőd Levente

- 6 Sterilizés  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 7 Fertőtlenítés  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 8 Antimikrobás kemothérapie  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 9 Antimikrobás kemothérapie  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 10 Antimikrobás kemothérapie  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 11 Fertőző betegségek immunológiája  
Dr. Polgár Beáta
- 12 Fertőző betegségek immunológiája  
Dr. Polgár Beáta
- 13 Fertőző betegségek immunológiája  
Dr. Polgár Beáta
- 14 Vakcinológia  
Dr. Emőd Levente
- 15 Fogorvosi szempontból fontos mikrobák: Gennykeltők -staphylococcusok  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 16 Gennykeltők- streptococcusok  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 17 Gennykeltők - neisseriák  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 18 Bélbaktériumok és egyéb enterális kórokozók - Enterobacteriaceae  
Dr. Tigyi Zoltán
- 19 Egyéb enterális kórokozók - Vibriók, Campylobacter, Wolinella, Helicobacter  
Dr. Emőd Levente
- 20 Veillonella, parvobacteriumok, Capnocytophaga  
Dr. Tigyi Zoltán
- 21 Lactobacillusok, corynebacteriumok és propionibacteriumok  
Dr. Tigyi Zoltán
- 22 Légúti bakteriális kórokozók  
Dr. Mestyán Gyula
- 23 Légúti bakteriális kórokozók  
Dr. Mestyán Gyula
- 24 Mycobacteriumok  
Dr. Lutz Zsolt
- 25 Mycobacteriumok  
Dr. Lutz Zsolt
- 26 Spirocheták, Leptotrichia  
Dr. Kocsis Béla
- 27 Aerob és anaerob spórások, Actinomycetes  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 28 Anaerobok (Bacteriodes, Tannarella, Porphyromonas, Prevotella, Fusobacterium  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 29 Chlamydiák, rickettsiák, mycoplasmák  
Dr. Batai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 30 Fogorvosi szempontból fontos vírusok: papillomavírusok, polyomavírusok, adenovírusok  
Dr. Reuter Gábor Kamilló
- 31 Herpesvírusok  
Dr. Szereday László
- 32 Orthomyxovírusok (influenza), paramyxovírusok  
Dr. Szereday László
- 33 Picornavírusok (polio-, coxsackie-, echovírusok és rhinovírusok)  
Dr. Reuter Gábor Kamilló

- 34 Hepatitis vírusok  
Dr. Szereday László
- 35 HIV fertőzés, AIDS és fertőzések immundeprimált betegekben  
Dr. Reuter Gábor Kamilló
- 36 Fogorvosi szempontból fontos gombák  
Dr. Mestyán Gyula
- 37 Fogorvosi szempontból fontos paraziták  
Dr. Kocsis Béla
- 38 Orális mikrobiológia: normal szájflóra, szájüreg ökoszisztémája, plakk biofilm  
Dr. Emőd Levente
- 39 Orális mikrobiológia: dentalis caries mikrobiológiája  
Dr. Emőd Levente
- 40 Orális mikrobiológia: periodontális betegségek mikrobiológiája  
Dr. Tigyi Zoltán
- 41 Orális mikrobiológia: dentoalveoláris fertőzések  
Dr. Tigyi Zoltán
- 42 Orális mikrobiológia: szájnyálkahártya és nyálmirigy fertőzései  
Dr. Emőd Levente

#### Gyakorlatok

- 1 Mikroszkópos morfológia  
Dr. Bátai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 2 Táptalajok, tenyésztés, telepmorfológia.  
Dr. Bátai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 3 Baktériumok azonosításában  
Dr. Tigyi Zoltán
- 4 Antibiotikum érzékenységi vizsgálatok  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 5 Szerológiai diagnosztika  
Dr. Szereday László
- 6 Molekuláris diagnosztika  
Dr. Tigyi Zoltán
- 7 Sebváladék, hemokultura vizsgálatok  
Dr. Tigyi Zoltán
- 8 Húgyuti fertőzések diagnosztikája  
Dr. Bátai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika)
- 9 Enterális fertőzések diagnosztikája  
Dr. Lutz Zsolt
- 10 Légúti fertőzések és meningitis diagnosztikája  
Dr. Mestyán Gyula
- 11 Anaerob diagnosztika  
Zsoldiné Dr. Urbán Edit
- 12 Orális mikrobiológiai diagnosztika  
Dr. Emőd Levente
- 13 Mikológiai és parazitológiai diagnosztika  
Dr. Mestyán Gyula
- 14 Virologia  
Dr. Szereday László

#### Szemináriumok

#### Vizgákérdések

A szemeszter végén a fogorvostan hallgatók írásbeli kollokviumot tesznek orális és orvosi mikrobiológiából.

A vizsga tárgya a félév során az előadásokon és gyakorlatokon elhangzott ismeretek összessége. Fontos, hogy a szükséges ismeretek gyakran nem lelhetők fel tankönyvekben, illetve kézikönyvekben.

Az írásbeli vizsga feleletválogatós kérdésekből áll.

A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében

Közreműködők

Dr. Bártai Istvánné (Dr. Kerényi Mónika) (A6M8OA), Dr. Emődy Levente (EDOOZ0), Dr. Kocsis Béla (TDMDDX), Dr. Lutz Zsolt (TLVT6O), Dr. Mestyán Gyula (DNCE8M), Dr. Schneider György (Y295EC), Dr. Szereday László (QN9T0F), Dr. Tigyi Zoltán (IMRVFK), Zsoldiné Dr. Urbán Edit (KZSC8O)

## **OFF-PO1-T PATHOLÓGIA FOGORVOSTAN HALLGATÓKNAK 1.**

Tantárgyfelelős:

**DR. TORNÓCZKI TAMÁS**, egyetemi tanár  
Pathológiai Intézet • tornoczki.tamas@pte.hu

**4 kredit • Kollokvium • Pre-klínikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.**

Foglalkozás/félév: **28 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 28 óra szeminárium = összesen 56 óra**

Kurzus létszámkorlát: **min. 5 fő – max. 100 fő** *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A tantárgy keretében azon kóros sejt szintű, szöveti és szerv károsodásokat valamint válasz reakciókat tanítjuk, melyek a betegségek alapját képezik. Ezeket hét nagyobb fejezetbe illesztjük, amely a necrosisok, degenerációk, accumulációk, növekedés zavarai, acut és chronicus gyulladások, keringési zavarok, immunpathologia és általános oncologia. Az egyes fejezetekhez tartozó legfontosabb - leggyakoribb betegségeket az előadásokon és a gyakorlatokon is oktatjuk.

A tantárgy oktatásának legfőbb célja az, hogy a betegségek etiologiai, pathogenetikai, laboratóriumi, makroszkópos és mikroszkópos morphologiai, valamint tünettani egységben történő szemléletét a hallgató elsajátítsa.

Az általános pathologia a kóros behatásokra adott kóros celluláris, szöveti és funkcionális válaszok tanításával foglalkozik. A részletes vagy szerv-pathologia pedig a szerv- vagy szervrendszer specifikus betegségek tudománya, amely a klinikai tanulmányok alapját képezi. A pathologia tantárgy oktatásán keresztül a pathológiai diagnosztika alapjai is bemutatásra kerülnek. Az elméleti oktatás heti 2 előadás (összesen 28 óra) formájában történik, míg a gyakorlati oktatás 4x2 óra kórbonctani gyakorlattal (4 gyakorlat) kezdődik, majd 10x2 óra (10 gyakorlat) kórszövettani gyakorlattal folytatódik.

### A félév elfogadásának feltételei

A pathologia gyakorlatok több mint 15%-os igazolatlan mulasztása esetén az index nem kerül aláírásra. Megengedett hiányzás maximum 2 db 2x45 perces gyakorlat összesen! A kollokvium során 1 makroszkópos, 1 mikroszkópos preparátumot és 1 elméleti kérdést (tételt) kap a hallgató.

### Félévközi ellenőrzések

Nincs évközi számonkérés.

A kollokvium során 1 makroszkópos, 1 mikroszkópos preparátumot és 1 elméleti kérdést (tételt) kap a hallgató.

### Távmaradás pótlásának lehetőségei

Pótgyakorlat elvégzése, lehetőleg ugyanazon a héten.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - *Kötelező irodalom*

Kumar, Abbas, Aster: Robbins. A patológia alapjai, Medicina 2019.

#### - *Saját oktatási anyag*

Előadás kivonatok (a bemutatott diák, az intézet honlapjára feltöltve).

#### - *Jegyzet*

Elektronikus oktatási anyagok, előadás kivonatok (a bemutatott előadások dia anyaga, hangosított előadások) a Potepedian (<https://potepedia.coursegarden.com/>) megtalálhatók.

#### - *Ajánlott irodalom*

Kelényi: Általános pathologia

Matolcsy A.: A patológia alapjai – szókratészi modorban, 2. kiadás, Medicina 2012

### Előadások

- 1 I. BEVEZETÉS, HULLAJELENSÉGEK, NECROSISOK (4 ÓRA) Sejtkárosodás és sejthalál, a sejtkárosodás okai, necrosis: ultrastruktúrális, fénymikroszkópos és makroszkópos jellemzői.  
Dr. Tornóczy Tamás
- 2 A necrosis típusai: coagulatio és colliquatio necrosis, szervi példák  
Dr. Tornóczy Tamás
- 3 AMI klinikopathológiája  
Dr. Tornóczy Tamás
- 4 Egyéb necrosis típusok. Apoptosis  
Dr. Tornóczy Tamás



- 5 II. DEGENERATIOK, KÓROS ACCUMULATIOK, PIGMENTEK, CALCIFICATIO (4 ÓRA) Degeneratiók  
Dr. Vida Livia
- 6 Endogén pigmentek  
Dr. Vida Livia
- 7 Exogén pigmentek. Calcifikáció  
Dr. Vida Livia
- 8 Kóképződés. Amyloidosis.  
Dr. Vida Livia
- 9 III. A NÖVEKEDÉS ZAVARAI (3 ÓRA) Regresszív elváltozások, atrophia, szervi példák, a sejtek osztódási képesség szerinti csoportosítása  
Dr. Kereskai László
- 10 Progresszív elváltozások: hyperplasia és hypertrophia 1.  
Dr. Kereskai László
- 11 Progresszív elváltozások: hyperplasia és hypertrophia 2.  
Dr. Kereskai László
- 12 IV. KERINGÉS PATHOLOGIAJA. (4 ÓRA) Oedema, hyperaemia és congestio.  
Dr. Kajtár Béla
- 13 Vérzések  
Dr. Kajtár Béla
- 14 Thrombosis és embolia  
Dr. Kajtár Béla
- 15 Hypertensio. Shock  
Dr. Kajtár Béla
- 16 V. GYULLADÁSOK PATHOLÓGIÁJA (4 ÓRA) Acut gyulladás fogalma, mechanizmusok, morfológia  
Dr. Kajtár Béla
- 17 Acut gyulladás klinikopatológiai formái  
Dr. Kajtár Béla
- 18 Chronicus gyulladás  
Dr. Kajtár Béla
- 19 Granuloma, granulomatosus gyulladás  
Dr. Kajtár Béla
- 20 VI. IMMUNPATHOLOGIA (3 ÓRA) Hypersensitivitási reakciók.  
Dr. Kereskai László
- 21 Autoimmun betegségek.  
Dr. Kereskai László
- 22 Immundeficienciák, transplantációs immunitás.  
Dr. Kereskai László
- 23 VII. ONCOPATHOLOGIA (5 ÓRA) Neoplasia, definíció, nomenklatúra. A tumorok dignitása, a daganatok nevezéktana, benignus és malignus daganatok általános jellemzése. A metaplasia és dysplasia definíciója (szervi példák) és kapcsolatuk a neoplasiahoz. Anaplasia  
Dr. Tornóczki Tamás
- 24 A tumor növekedése, lokális terjedés és metastasis, metastasis típusok, grading és staging. Paraneoplasias syndromák. A daganatok incidenciája és mortalitása.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 25 Oncogenek, protooncogenek, oncoproteinek, növekedési faktor és növekedési faktor receptor oncogenek (RET, KIT, PDGFR), a növekedési faktor receptorok túlexpressziója (ERBB1, ERBB2), szervi példák.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 26 Oncogenek és oncoproteinek a jelátvitelben: RAS és RAS jelátvivő fehérjék, nem receptor tyrosin kinase aktivitású oncogenek, példák. A myc oncogen: típusok, elváltozásaik és szerepük a daganatfejlődésben (c-myc és n-myc).  
Dr. Tornóczki Tamás
- 27 Tumor suppressor gének: a RB és p53 gén és szerepük a tumorok keletkezésében. Neurofibromatosis, NF1.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 28 Kémiai és radiációs cancerogenesis. Mikrobiális carcinogenesis: RNS és DNS vírusok, Helicobacter pylori  
Dr. Tornóczki Tamás

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

- 1-8 Autopsia.

- 9-12 Necrosis 1.
- 11-12 Necrosis 2. Degenerációk
- 13-14 Kóros accumulatio
- 15-16 Növekedés zavarai
- 17-18 Keringés pathológiája 1.
- 19-20 Keringés pathológiája 2
- 21-22 Acut gyulladás
- 23-24 Chronicus gyulladás
- 25-26 Oncopathologia 1
- 27-28 Oncopathologia 2

### Vizgakérdések

#### KÉSZÍTMÉNYEK

#### I. NECROSIS

- 1. Infarctus anaemicus cordis
- 2. Infarctus haemorrhagicus intestini
- 3. Gangraena sicca digiti pedis
- 4. Abscessus cerebri
- 5. Pancreatitis acuta et adiponecrosis

#### II. DEGENERATIOK, KÓROS ACCUMULATIOK, PIGMENTEK

- 6. Steatosis hepatis
- 7. Atherosclerosis et aneurysma aortae abdominalis
- 8. Haemochromatosis universalis
- 9. Cholelithiasis, cholecystitis chronica et empyema
- 10. Stenosis nodularis calcificata valvulae aortae

#### III. NÖVEKEDÉS ZAVARAI

- 11. Atrophia cerebri
- 12. Hypertrophia dilatativa ventriculi sinistri cordis
- 13. Cor pulmonale chronicum
- 14. Hyperplasia prostatae

#### IV. KERINGÉS PATHOLOGIAJA

- 15. Haemorrhagia epidurale
- 16. Haemorrhagia subdurale
- 17. Haemorrhagia subarachnoideale
- 18. Apoplexia cerebri
- 19. Bal pitvari „golyó” thrombus
- 20. Aneurysma aortae abdominalis muralis thrombussal

#### V. GYULLADÁSOK

- 21. Cor villosum
- 22. Colitis pseudomembranacea
- 23. Pneumonia lobaris

24. Bronchopneumonia
25. Abscessus pulmonis
26. Tuberculosis miliaris
27. Phthisis cavernosa

#### VI. ONCOPATHOLOGIA

28. Fibroadenoma mammae
29. Carcinoma mammae
30. Leiomyoma uteri
31. Cysta dermoides
32. Polypus rectalis
33. Carcinoma recti
34. Metastases ad pulmonis

#### METSZETEK

##### I. NECROSIS

1. Friss szívizominfarktus
2. Infarctus haemorrhagicus pulmonis

##### II. DEGENERATIO, KÓROS ACCUMULATIO, PIGMENTEK, CALCIFICATIO

3. Steatosis hepatis
4. Haemosiderosis hepatis
5. Májamyloidosis
6. Silicosis

##### III. NÖVEKEDÉS ZAVARAI

7. Hyperplasia prostatae
8. Endometrium hyperplasia

##### IV. KERINGÉS PATHOLOGIAJA

9. Tüdőödéma
10. Fibrinthrombusok vesében (DIC)
11. Centrális haemorrhagiás májnecrosis

##### V. GYULLADÁSOK

12. Fibrines pericarditis
13. Pseudomembranosus colitis
14. Purulens meningitis
15. Appendicitis acuta
16. Sarcoidosis
17. Miliaris tuberculosis

## VI. ONCOPATHOLOGIA

18. Cervicalis intraepithelialis neoplasia, H-SIL/CIN III
19. Carcinoma planocellulare ajakról
20. Adenocarcinoma metastasis nyirokcsomóban

## TÉTELEK

### I. BEVEZETÉS – HULLAJELENSEGEK – NECROSIS

1. Sejtkárosodás és sejthalál, okok. Necrosis: ultrastruktúrális, fénymikroszkópos és makroszkópos jellemzők. Apoptosis: morphologia, pathomechanizmus
2. A necrosis típusai: coagulatio necrosis és szervi példák
3. A necrosis típusai: colliquatio necrosis és szervi példák
4. Caseatio és adiponecrosis

### II. DEGENERATIOK, KÓROS ACCUMULATIOK, PIGMENTEK

5. A degeneratio definíciója és típusai: degeneratio parenchymatosa et adiposa, szervi példák
6. Az atherosclerosis pathogenesis, pathomorphológiája, szövődményei. Aneurysma, típusok.
7. Exogen és endogen pigmentek jellegzetességei, anthracosis, silicosis
8. Haemoglobinogen pigmentek I: a bilirubin felhalmozódás okai, formái, a cholestasis morphologiai jelei, a különböző bilirubinaemiák legfontosabb laboratóriumi és klinikai jellegzetességei
9. Haemoglobinogen pigmentek II: kóros vastarolás (típusok, klinikopathológiai jellemzés). Endogen, nem haemoglobinogen pigmentek: lipofuscin, melanin, alkaptonuria (ochronosis)
10. Dystrophiás meszesedés, szervi példák. A kőképződés pathomechanizmusa és klinikopathológiai formái
11. Az amyloidosis

### III. NÖVEKEDÉS ZAVARAI

12. Atrophiához vezető okok, makro- és mikroszkopos jellegzetességek, az atrophia pathomechanizmusa. Hypoplasia, aplasia, agenesia definíciója, osteoporosis
13. Hyperplasia fogalma, típusai és szervi példái. A hypertrophia definíciója, értelmezése sejtciklus szinten.
14. Bal kamra hypertrophia, okok, szekvenciális kompenzatorikus válaszok és ezek funkcionális következményei. Cor pulmonale chronicum

### IV. KERINGÉS PATHOLOGIAJA

15. Az oedema definíciója, kialakulási mechanizmusa (Starling törvény), klinikai formái
16. Vérzések osztályozása patomechanizmus szerint, klinikai kórformák, pangás és hyperaemia
17. A thrombosis és embolia; fogalmak, okok, típusok és klinikai következmények
18. Shock okai, formái, pathomechanizmusa, disseminált intravasculáris coagulatio (DIC): definíció, pathogenesis, szövődmények
19. A hypertonia klinikopathológiai formái és szövődményei

### V. GYULLADÁS

20. Az acut gyulladás vascularis és cellularis mechanizmusai, mediátorai
21. Az acut gyulladások osztályozása az izzadmány összetételének alapján, szervi példák
22. A chr. gyulladások definitioja, okai, sejtes és humoralis mechanizmusai

23. A tuberculosis pathogenesis és klinikopathológiája
24. Granuloma, granulomatosus gyulladás

#### VI. IMMUNPATHOLOGIA

25. A túlérzékenységi (hypersensitiv) reakciók mechanizmusai, az általuk előidézett betegségek példái
26. Az autoimmun betegségek pathogenesis. Systemás lupus erythematosus (SLE)
27. Transzplantációs immunitás. Szerzett immundeficiencia syndroma (AIDS)

#### VII. ONCOPATHOLOGIA

28. Neoplasia, nomenklatúra, definíció, a daganatok nevezéktana. A metaplasia és dysplasia definíciója, szervi példák és kapcsolatuk a neoplasiahoz
29. A benignus és malignus daganatok általános jellemzése, anaplasia, a tumor növekedése, lokális terjedés és metastasis, metastasis típusok
30. A daganatok incidenciája és mortalitása. Grading és staging. Paraneoplasias syndromák
31. Onkogének, protoonkogének, onkoproteinek, növekedési faktor és növekedési faktor receptor onkogének (RET, KIT, PDGFR), a növekedési faktor receptorok túlexpressziója (ERBB1, ERBB2), szervi példák
32. Onkogének és onkoproteinek a jelátvitelben: RAS és RAS jelátvivő fehérjék, nem receptor tyrosin kinase aktivitású onkogének, példák. A myc onkogén: típusok, elváltozásai és szerepük a daganatfejlődésben (c-myc és n-myc)
33. Tumor szupresszor gének: RB és p53 gének és szerepük a tumorok keletkezésében. Neurofibromatosis, NF1.
34. Kémiai és radiációs cancerogenesis. Microbiális carcinogenesis: RNS és DNS vírusok, Helicobacter pylori

Megjegyzés: A curriculum minimális változtatásának jogát a Pathologiai Intézet fenntartja.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

Dr. Czina Márton (DQBJDS), Dr. Gyömörei Csaba (HW4NIX), Dr. Kajtár Béla (SOUO7C), Dr. Kálmán Endre (H4MBX2), Dr. Kaszás Bálint (C6EZUZ), Dr. Kereskai László (C0HFTE), Dr. Nagy Julianna Gemma (W3MYIB), Dr. Pap Anita (DO1ZZP), Dr. Petrov Annamária Barbara (NN76C6), Dr. Semjén Dávid (D3T05F), Dr. Tornóczki Tamás (FND8FK), Dr. Vida Livia (XJJ5MJ), Dr. Vincze Virág (AM32QJ)

## OFP-PTE-T FOGPÓTLÁSTANI PROPEDEUTIKA ELŐADÁS

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

2 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.

Foglalkozás/félév: 28 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 28 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 2 fő – max. 40 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatót a rögzített fogpótlások készítésének elméleti hátterével, gyakorlati menetével, és ezt begyakoroltassa tanlaboratóriumi körülmények között. A kurzus célja a fogorvosi munkaszakaszok gyakoroltatása mellett az is, hogy az odontotechnológiai munkamenetet bemutassa és a hibaforrásokra, azok megoldására felhívja a figyelmet.

### A félév elfogadásának feltételei

Az előadásokon való aktív részvétel a TVSz-nek megfelelően, illetve az előadások látogatása, melyről katalógus készül.

A félév elfogadásának feltételei PTE TVSz szerint és mindkét, az előadások időpontjában (7. és 13. héten) megírt félévközi zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése.

### Félévközi ellenőrzések

A két félévközi írásbeli zárthelyi dolgozat a 7. és 13. héten az előadások időpontjában kerül megírásra.

Ha a hallgató a félévközi zárthelyi dolgozat írásakor nem jelenik meg, a dolgozat értékelése elégtelen (1).

Az elégtelen (1) félévközi zárthelyi dolgozatot a szorgalmi időszakban ki kell javítani (kizárólag az elégtelen (1) eredményű dolgozatok javíthatók), javításra dolgozatonként egy lehetőség van a 8. és 14. héten egy előre egyeztetett időpontban.

Amennyiben bármelyik elégtelenre (1) teljesített dolgozatot nem sikerül kijavítani (a javító félévközi dolgozat eredménye elégtelen (1) vagy a hallgató nem jelenik meg a javító dolgozat írásakor), a hallgató féléve nem kerül elfogadásra és nem vizsgázhat a tantárgyból.

Amennyiben mindkét dolgozat eredménye jeles (5), a hallgató a tantárgyból megajánlott jeles (5) osztályzatot kap, szóbeli vizgára nem kerül sor.

A végső, szóbeli vizsgán elért érdemjegy megállapításában mindkét félévközi dolgozat eredménye beszámításra kerül.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fábián T, Götz Gy, Kaán M, Szabó I: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis, Budapest, 2001.

#### - Saját oktatási anyag

Az előadásokat követően az előadások PDF formátumban feltöltésre kerülnek a Neptun Meet Street felületére.

#### - Jegyzet

[https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095\\_fogaszat\\_magyar/adatok.html](https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095_fogaszat_magyar/adatok.html)

#### - Ajánlott irodalom

Fábián T, Götz Gy, Kaán M, Szabó I: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis, Budapest, 2001.

Shillingburg HT, Jacobi R, Brackett SE: Fundamentals of Tooth Preparation. Quintessence, 2nd edition, ISBN 0-86715-157-9

SF Rosenstiel, MF Land, J Fujimoto: Contemporary Fixed Prosthodontics, 2001, 3rd ed., ISBN 0-8151-5559-X

### Előadások

- 1 A fogpótlások története. A fogpótlástan tárgya, fogpótlásfélések  
Dr. Marada Gyula
- 2 A korona készítés indikációja, a koronák felosztása.  
Dr. Marada Gyula
- 3 A csonkelőkészítés biomechanikai irányelvei.  
Dr. Marada Gyula

- 4 Forgóeszközök a protetikai munkák során.  
Dr. Marada Gyula
- 5 Csonkpreparálási típusok és indikációik. Pulpavédelem.  
Dr. Marada Gyula
- 6 A csonkpreparálás határai, lágyszöveti védelem. Biológiai szélesség.  
Dr. Marada Gyula
- 7 Precíziós lenyomatvételi eljárások.  
Dr. Marada Gyula
- 8 A precíziós lenyomatvétel menete. Sulcustágítás.  
Dr. Marada Gyula
- 9 Héj pótlások készítése: fogorvosi és fogtechnikai lépések.  
Dr. Marada Gyula
- 10 Indirekt restaurációk tervezése, klinikai megvalósítása.  
Dr. Marada Gyula
- 11 Rögzített pótlások odontotechnológiája I. - Mintakészítési eljárások.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 12 Rögzített pótlások odontotechnológiája II. - Szekciós minták, viaszmintázat.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 13 Írásbeli beszámoló.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 14 Írásbeli beszámoló.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 15 Öntött fém borítókoronák készítése: fogorvosi és fogtechnikai lépések.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 16 Homlokzatos és fémkerámia koronák készítése: fogorvosi és fogtechnikai lépések.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 17 Fémmentes kerámiák jellemzői, rendszerezése.  
Dr. Marada Gyula
- 18 Fémmentes kerámia koronák készítése.  
Dr. Marada Gyula
- 19 Csapos fogművek osztályozása és fajtái, készítésük és felhasználásuk lehetőségei.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 20 Gyári gyökércsapok fajtái, felhasználásuk lehetőségei.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 21 A koronák ideiglenes és végleges beragasztása, koronák, hidak eltávolítása  
Dr. Marada Gyula
- 22 A foghiányok következményei. A fogak rendütsége. Hidak rendszertana, indikációi, tervezésének irányelvei. A hidakkal szemben támasztott követelmények.  
Dr. Marada Gyula
- 23 Hidak készítése. Különleges hidak.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 24 A csonkfelépítés módszerei, anyagai. Ideiglenes koronák és hidak készítésének módszerei, anyagai.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 25 Írásbeli beszámoló.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 26 Írásbeli beszámoló.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 27 Konzultáció, javító írásbeli dolgozat.  
Dr. Rajnics Zsolt
- 28 Konzultáció, javító írásbeli dolgozat.  
Dr. Rajnics Zsolt

#### [Gyakorlatok](#)

#### [Szemináriumok](#)

#### [Vizgakérdések](#)

1. A fogpótlástan tárgya, fogpótlásféleségek.

2. A foghiányok következményei, a protetikai rehabilitáció célja.
3. Ismertesse a koronák definícióját, felosztását, készítésük javallatait, ellenjavallatait!
4. A borítókoronák anyagai és ezek jellemzői.
5. A csonkelőkészítés szabályai, eszközei és módszerei.
6. A csonkelőkészítés biomechanikai elvei.
7. Csonkpreparálási típusok és indikációik, előnyei és hátrányai. A preparációs határ helye a marginális gingivához viszonyítva.
8. Fogászati csiszolóeszközök és használatuk.
9. Csonkelőkészítés eszközei és menete teljes fém korona készítéséhez.
10. Csonkelőkészítés eszközei és menete fémkerámia korona készítéséhez.
11. Csonkelőkészítés eszközei és menete fémmentes kerámia korona készítéséhez.
12. Mit ellenőriz és hogyan a csonkpreparálás befejezésekor? Milyen hibák fordulhatnak elő csonkpreparáláskor?
13. Hogyan valósítható meg a pulpa védelme preparálás közben?
14. A destruált csonk felépítése, szuvas léziók ellátása.
15. A lenyomat, anatómiai lenyomat és precíziós lenyomat definíciója.
16. A lenyomatkanál fajtái, lenyomatkanalakkal szembeni követelmények.
17. A lenyomatanyagok csoportosítása.
18. Az anatómiai lenyomatvételre alkalmas anyagok és tulajdonságaik.
19. A precíziós lenyomatvételre alkalmas anyagok és tulajdonságaik.
20. Az ínbarázda tamponálás célja, eszközei, anyagai és módszerei.
21. A precíziós lenyomatvétel menete egyidejű, kétfázisú módszerrel.
22. A precíziós lenyomatvétel menete kétidejű, kétfázisú módszerrel.
23. A lenyomat pontosságát befolyásoló tényezők, a lenyomat értékelése.
24. A kémiai és protetikai csonkvédelem anyagai és módszerei.
25. Az ideiglenes koronák és hidak rendelői készítésének menete.
26. Az ideiglenes akrilát koronák anyagának tulajdonságai és feldolgozása.
27. A minta, precíziós minta definíciója. A minták osztályozása.
28. Mintakészítésre alkalmas anyagok és jellemzőik.
29. A csonkminta készítésének menete rögzített pótlások esetében.
30. Teljes fém borítókoronák készítésének fogtechnikai lépései.
31. Fémkerámia koronák készítésének fogtechnikai lépései.
32. Teljes műanyag (akrilát) koronák készítésének fogtechnikai lépései.
33. Teljes kerámia koronák készítésének fogtechnikai lépései.
34. A héj készítésének klinikai lépései, tervezés, lenyomat, rögzítés.
35. A héj preparálás lépései, típusai. A héj készítésének technikai vonatkozásai (anyagok, módszerek).
36. Koronák és hidak ideiglenes beragasztásának lépései, anyagai és felhasználásuk.
37. Koronák és hidak végleges beragasztásának lépései, anyagai és felhasználásuk.
38. Koronák, hidak eltávolítása.
39. A fogak rendősége, pilléreként való felhasználásuk.
40. A híd definíciója, részei, fajtái, osztályozása, anyagai és leplezésük módjai.
41. A híd funkciói. A hidak statikai, funkcionális és esztétikai szempontjai és velük szemben támasztott követelmények.
42. Híd készítésének indikációja, kontraindikációja. A hídpótlások élettartamát befolyásoló tényezők.
43. Az öntött fémhidak készítésének menete (rendelői és laboratóriumi munkafázisok).
44. Az öntött fémkerámia hidak készítésének menete (rendelői és laboratóriumi munkafázisok).



45. A korona- és hidváz próbája a rendelőben.
46. Különleges hidak (levegő híd, ragasztott híd).
47. A fémkoronák készítésére alkalmazott ötvözetek és tulajdonságaik.
48. A fémkerámiai fémötvözetek és tulajdonságaik, a kerámia rögzülésének mechanizmusa.
49. A tisztán kerámia koronák készítésére alkalmas rendszerek és feldolgozásuk.
50. A csapos fogművek osztályozása, készítésük javallatai, ellenjavallatai.
51. Csapos műcsonk direkt és indirekt készítése.
52. A gyári fém gyökércsapok fajtái és alkalmazása.
53. A gyári fémmentes gyökércsapok fajtái és alkalmazása.
54. Csapos fogművek beragasztása.

[A Klinikai Késztségek Leckekönyv alábbi késztségei teljesítendők a tantárgy keretében](#)

Közreműködők

## **OFFP-PTG-T FOGPÓTLÁSTANI PROPEDEUTIKA GYAKORLAT**

Tantárgyfelelős:

**DR. NAGY ÁKOS KÁROLY**, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

**5 kredit • Évközi jegy • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.**

Foglalkozás/félév: **0 óra előadás + 70 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 70 óra**

Kurzus létszámkorlát: **min. 2 fő – max. 40 fő** *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatót a rögzített fogpótlások készítésének menetével, és ezt begyakoroltassa tanlaboratóriumi körülmények között. A kurzus célja a fogorvosi munkaszakaszok gyakoroltatása mellett az is, hogy az odontológiai munkamenetet bemutassa és a hibaforrásokra, azok megoldására felhívja a figyelmet.

### A félév elfogadásának feltételei

A gyakorlatokon való aktív részvétel a TVSZ-nek megfelelően, illetve a gyakorlatok látogatása, a gyakorlati anyag elvégzése. A félév csak minden gyakorlati feladat sikeres teljesítése esetén kerülhet elfogadásra.

A jegykialakítás módja:

A hallgató a szemeszter során elvégzett gyakorlati feladatokra érdemjegyet kap, amit a gyakorlatot vezető vagy a tárgyfelelős határoz meg az értékelési szempontok figyelembevételével. A gyakorlatos jegyek átlaga legalább 2.0 kell, hogy legyen. Ha a hallgató a félév során 3 vagy több elégtelen osztályzatot kap, a félév nem fogadható el. A nem teljesített gyakorlati feladatok is elégtelen osztályzatot kapnak.

A gyakorlatok során elméleti számonkérés történik szóban vagy írásban a gyakorlathoz kapcsolódó elméleti anyagrészből. Elégtelen osztályzat esetén a hallgatónak egyszer van lehetősége javításra. Ha a szemeszter során a hallgató három vagy több elégtelen osztályzatot kap, illetve a számonkérések átlaga nem éri el a 2.0-t, a félév nem fogadható el.

A félév elfogadásának feltételei PTE TVSZ szerint, és: mindkét számonkérő dolgozat sikeres teljesítése. Az elégtelen demonstrációt a szorgalmi időszakban ki kell javítani, javításra csak egy lehetőség van. Ha a hallgató a zárthelyi dolgozat írásakor nem jelenik meg, a dolgozat értékelése elégtelen. Amennyiben a bármelyik elégtelenre sikerült dolgozatot nem sikerül javítani, a hallgató féléve nem teljesítettnek tekintendő.

### Félévközi ellenőrzések

A feltételekben meghatározottan.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

- *Kötelező irodalom*

Fábián T, Götz Gy, Kaán M, Szabó I: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis, Budapest, 2001.

- *Saját oktatási anyag*

- *Jegyzet*

- *Ajánlott irodalom*

Shillingburg HT, Jacobi R, Brackett SE: Fundamentals of Tooth Preparation. Quintessence, 2nd edition, ISBN 0-86715-157-9  
SF Rosenstiel, MF Land, J Fujimoto: Contemporary Fixed Prosthodontics, 2001, 3rd ed., ISBN 0-8151-5559-X

### Előadások

### Gyakorlatok

1-5 Fűrővezetési gyakorlat

6-10 Alsó molaris fog preparálása teljes fém borítókoronához

11-15 Alsó premolaris és molaris fog preparálása fém-kerámia borítókoronához

16-20 Felső metsző fog preparálása fémentes kerámia koronához

21-25 Felső szemfog és premolaris preparálása fémentes kerámia, illetve fém-kerámia borítókoronához

26-30 Precíziós lenyomat az alsó állcsontról és felső alginát antagonista lenyomat. Ideiglenes híd és korona készítése

31-45 Szekciós minta és antagonista artikulátorba gipszelés

- 46-65 A hallgatók egymásról alsó és felső anatómiai lenyomatot és viaszharapást vesznek. Az anatómiai minták elkészítése, artikulátorba gipszelése
- 66-70 Arcív felhelyezés bemutatása és gyakorlása. Csonkpreparálás gyakorlása.

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

A félév során minden gyakorlati feladat értékelésre kerül.

A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében

#### Közreműködők

Dr. Baumann Petra Henrietta (XWHUF9), Dr. Benke Beáta (T7SUH9), Dr. Marada Gyula (FPF306), Dr. Muzsek Zsófia Katalin (GAC3SQ), Dr. Rajnics Zsolt (ZTSE6F)

## OFP-PUH-T KÖZEGÉSZSÉG TAN

Tantárgyfelelős:

DR. KISS ISTVÁN ZOLTÁN, egyetemi tanár  
Orvosi Népegészségtani Intézet • istvan.kiss@aok.pte.hu

1 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Őszi félévben • ajánlott félév: 5.

Foglalkozás/félév: 14 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 14 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 0 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

Az orvostudományon belül a preventív medicina oldalát a Közegészségtan képviseli.

A tárgy a legnagyobb népegészségügyi kihívásokat jelentő betegségek primer, szekunder és terciér prevenciójával foglalkozik.

Célja az egészségtől a betegségek kialakulásáig tartó folyamat vizsgálata, valamint az egyéni és a populációs szintű megelőzés lehetőségeinek bemutatása.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

-

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

-

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Ember I., Kiss I., Cseh K. (szerk.): Népegészségügyi orvostan, PTE-ÁOK Pécs, 2013.

#### - Saját oktatási anyag

A Neptun-ra feltöltött elektronikus tananyagok.

#### - Jegyzet

#### - Ajánlott irodalom

### Előadások

- 1 Magyarország népegészségügyi helyzete. Egészségdeterminánsok.  
Dr. Kiss István Zoltán
- 2 A prevenció szintjei. Egészségfejlesztés. Szociális kockázati tényezők.  
Dr. Kiss István Zoltán
- 3 Epidemiológiai alapismeretek.  
Dr. Kiss István Zoltán
- 4 Kardiovaszkuláris betegségek epidemiológiája.  
Dr. Kiss István Zoltán
- 5 Daganatok epidemiológiája.  
Dr. Kiss Zsuzsanna
- 6 Fontosabb nem fertőző betegségek epidemiológiája.  
Dr. Balogh Erika
- 7 Szenvedélybetegségek epidemiológiája, kockázati szerepük.  
Dr. Balogh Erika
- 8 A táplálkozásegségségtan alapjai. Magyar néptáplálkozás  
Wolher Veronika
- 9 A táplálkozás szerepe a krónikus nem fertőző betegségek kialakulásában  
Dr. Kiss István Zoltán
- 10 Fertőző betegségek megelőzésének alapjai  
Böszné Dr. Murányi Edit
- 11 A főbb fertőző betegségek epidemiológiája 1.  
Böszné Dr. Murányi Edit

- 12 A főbb fertőző betegségek epidemiológiája 2.  
Böszné Dr. Murányi Edit
- 13 Környezetegészségtani alapismeretek 1.  
Bérczi Bálint Dániel
- 14 Környezetegészségtani alapismeretek 2. A foglalkozáségszségtan alapjai  
Dr. Varga Csaba

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

1. Magyarország népegészségügyi helyzete. Az egészség és a betegség fogalma. Egészségdeterminánsok
2. Egészségnevelés, egészségfejlesztés. Szociális kockázati tényezők
3. A prevenció szintjei.
4. Demográfia.
5. Epidemiológiai indikátorok. Az epidemiológiai vizsgálatok típusai, jellemzői
6. Szűrővizsgálatok
7. A kardiovaszkuláris betegségek mortalitási és morbiditási viszonyai, rizikóbecslés és prevenció.
8. A kardiovaszkuláris betegségek kockázati tényezői
9. Daganatos betegségek mortalitási és morbiditási viszonyai
10. Daganatos betegségek főbb kockázati tényezői és prevenció
11. Diabétesz epidemiológiája és prevenciója
12. Oszteoporózis epidemiológiája és prevenciója
13. Nem fertőző légúti betegségek epidemiológiája
14. Nem fertőző gasztrointesztinális betegségek epidemiológiája
15. Táplálkozás-egészségügyi alapismeretek. Táplálkozási szokások, a magyar néptáplálkozás.
16. Táplálkozás szerepe a krónikus nem fertőző betegségek kialakulásában. Az obesitas járványtana
17. Járványtani alapfogalmak. (fertőzés forrása, terjedése, fogékonyság), Magyarország járványügyi helyzete
18. Fertőző betegségek megelőzésének alapjai. Védőoltások
19. Légúti fertőző betegségek epidemiológiája és prevenciója
20. Enterális úton terjedő fertőző betegségek, ételfertőzések, ételmérgezők epidemiológiája és prevenciója
21. Szexuális úton terjedő fertőző betegségek és a vírushepatitiszek epidemiológiája és prevenciója
22. Vízhigiéne, ivóvízellátás, vízszennyezés. A talaj higiénés szerepe.
23. A levegő egészségtana. Szmog. A levegőszennyeződések hatása az egészségre, prevenció
24. Munkaártalmak, foglalkozási betegségek a fogorvosi gyakorlatban.
25. A dohányzás és az alkoholfogyasztás epidemiológiája, kockázati szerepük.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendő a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

## OFA-ORB-T ORÁLIS BIOLÓGIA

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

**3 kredit • Kollokvium • Alapozó tárgy a modulhoz • Tavaszi félévben • ajánlott félév: 6.**

Foglalkozás/félév: **28** óra előadás + **0** óra gyakorlat + **14** óra szeminárium = összesen **42** óra

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 40 fő** *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A tárgy a fogorvosi klinikum előfutura. Célja az alapozó tantárgyak ismeretanyagának a fogorvos számára kiemelten fontos részeit átismételni és azt a mindennapi praxisgyakorlat szolgálatába állítani. A rágószerv fejlődése, mikro- és makroszkópos szerkezetének megismerése, ezeknek klinikai jelentősége.

A félév során a hallgató ismeretet szerez a szájüreg képleteinek kialakulásáról, szerkezetéről, működéséről, a szájüregben, csontban zajló molekuláris biológiai, biokémiai, élettani folyamatokról.

### A félév elfogadásának feltételei

Az előadások és gyakorlatok tekintetében külön-külön is 15% hiányzás megengedett.

### Félévközi ellenőrzések

9. héten Az előadás és gyakorlati ismeretanyagból írásbeli dolgozat.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

- *Kötelező irodalom*  
Zelles Tivadar: Orális biológia
- *Saját oktatási anyag*  
Hand-out
- *Jegyzet*
- *Ajánlott irodalom*

### Előadások

- 1 Fogfejlődés  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 2 A stomato-gnatológiai rendszer morfológiája és fejlődése  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 3 A mineralizáció folyamata  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 4 Nyálmirigyek szerkezete, nyáltermelés  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 5 Osteogenezis-szöveti szerkezet, Ca-anyagsere; Csontreszorpció folyamata  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 6 A nyál diagnosztikai jelentősége  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 7 Amelogenezis - szöveti szerkezet  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 8 A nyálfehérjék, peptidek szerepe a caries kialakulásában, megelőzésében  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 9 Dentinogenezis - szekunder, terciér dentin, dentin érzékenysé  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 10 Oral clearance  
Dr. Nagy Ákos Károly

- 11 Cementogenezis. A parodontális ligamentum hisztológiája, funkciója  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 12 Szájüregi keményszövetek vizsgálata  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 13 Bioapatitok kristályszerkezete. Fluorid anyagcsere; Fluorid hatása a fogszövetekre  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 14 Szövetregeneráció, Osszeintegráció  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 15 Fogelőtörés, fogelmozdulás  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 16 A fogászati szövetregenerációs beavatkozások molekuláris biológiai háttere  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 17 Pulpa fejlődése, szövettana, pathophysiológiai folyamatok  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 18 Szájüregi nem specifikus, specifikus védekezés  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 19 Szájüregi érzékelés. Fájdalom, ingerküszöb csökkenés. Ízérzés – szaglás  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 20 Félévközi beszámoló  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 21 Ionizáló sugárzás, RONECrosis  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 22 A szájüreg mikroorganizmusai, Plakk, mint biofilm, a plakkban zajló biokémiai folyamatok  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 23 Táplálkozás hatása a szájüregi szövetekre. Öregedés hatásai, szisztémás betegségek, gyógyszerek hatása a rágószervre  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 24 Vérzés jelentősége a fogászati praxisban  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 25 A szájüreg lágy szöveteinek szerkezete. Sulcus gingivalis, crevicularis folyadék  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 26 Gyulladás, fogászati gócbetegségek, Szájüregi tumorok kialakulása  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 27 A temporo-mandibuláris ízület anatómiája, mozgáspályái. Rágás, nyelés  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 28 Alapkutatási módszerek és eredmények felhasználása a klinikai gyakorlatban  
Dr. Nagy Ákos Károly

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

- 1 A stomato-gnatológiai rendszer morfológiája és fejlődése  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 2 Nyálmirigyek szerkezete, nyáltermelés  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 3 A nyál diagnosztikai jelentősége  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 4 A nyálfehérjék, peptidek szerepe a caries kialakulásában, megelőzésében  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 5 Oral clearance  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 6 Szájüregi keményszövetek vizsgálata  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 7 Szövetregeneráció, Osszeintegráció  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 8 A fogászati szövetregenerációs beavatkozások molekuláris biológiai háttere  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 9 Szájüregi nem specifikus, specifikus védekezés  
Dr. Nagy Ákos Károly

- 10 Félévközi beszámoló  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 11 A szájüreg mikroorganizmusai, Plakk, mint biofilm, a plakkban zajló biokémiai folyamatok  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 12 Vérzés jelentősége a fogászati praxisban  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 13 Gyulladás, fogászati gócbetegségek, Szájüregi tumorok kialakulása  
Dr. Nagy Ákos Károly
- 14 Alapkutatási módszerek és eredmények felhasználása a klinikai gyakorlatban  
Dr. Nagy Ákos Károly

#### Vizsgakérdések

1. Fogfejlődés
2. A mineralizáció folyamata
3. Osteogenezis folyamata
4. Csontreszorpció folyamata
5. Amelogenezis folyamata
6. Dentinogenezis folyamata
7. Cementogenezis folyamata.
8. A parodontális ligamentum hisztológiája, funkciója
9. Bioapatitok kristályszerkezete.
10. Fluorid anyagcsere; Fluorid hatása a fogszövetekre
11. Fogelőtörés, fogelmozdulás
12. Pulpa fejlődése, szövettana
13. Szájüregi érzékelés.
14. Fájdalom, ingerküszöb csökkenés.
15. Ízérzés & 8211; szaglás
16. Ionizáló sugárzás, RONEcrosis
17. Táplálkozás hatása a szájüregi szövetekre. Öregedés hatásai, szisztémás betegségek, gyógyszerek a fogorvosi praxisban
18. A szájüreg lágyszöveteinek szerkezete. Sulcus gingivalis
19. A temporo-mandibuláris ízület anatómiája, mozgáspályái.
20. Rágás, nyelés
21. Nyálmirigyek szerkezete, a nyáltermelés
22. A nyálfehérjék, peptidek szerepe a caries kialakulásában, megelőzésében
23. Csontregeneráció, összeintegráció folyamata
24. Gyulladás
25. Szájüregi védekezés specifikus, aspecifikus védekezés
26. A dentális plakk kialakulása & 8211; a plakk cariogenitása
27. Plakk, mint biofilm & 8211; a plakkban zajló biokémiai folyamatok
28. Alapkutatási módszerek és eredmények felhasználása a klinikai gyakorlatban
29. Orális clearance

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendő a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

Dr. Katona Krisztián (OLGL0Z), Dr. Nagy Ákos Károly (O1BYQS), Dr. Turzó Kinga Mónika (IPO10J)



## OFK-BPF-T BELGYÓGYÁSZATI PROPEDEUTIKA FOGORVOSTAN-HALLGATÓKNAK

Tantárgyfelelős:

DR. WITTMANN ISTVÁN, egyetemi tanár

II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum • wittmann.istvan@pte.hu

**2 kredit • Kollokvium • Klinikai tárgy a modulhoz • Tavasz félévben • ajánlott félév: 6.**

Foglalkozás/félév: **14 óra előadás + 14 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 28 óra**

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 100 fő** *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

Bevezetés a belgyógyászatba. A kórelőzmény felvételének és a fizikális betegevizsgálat módszereinek részletes megismertetése, begyakoroltatása. A leggyakoribb belgyógyászati betegségek tünettanáának ismertetése. A belgyógyászati fizikális diagnosztika alapvető módszertanának, a vizsgálat szabályainak megismertetése, begyakoroltatása - a kórelőzményfelvétel alapvető szabályainak megismertetése, begyakoroltatása - a gyakoribb belgyógyászati betegségekre vonatkozó kórelőzményi adatok, fizikális eltérések és alapvető diagnosztikai módszerek ismertetése - az orvosi dokumentáció vezetés szabályainak megismertetése - az orvos-beteg kapcsolat hatékonyságát fokozó attitűd, viselkedésmód megismertetése és gyakorlása - más diszciplínák szakembereivel való együttműködő készség fejlesztése.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 25 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Az előadások és gyakorlatok látogatása, a tanórákon való aktív részvétel a TVSz-nek megfelelően.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

A vizsgaszabályzatban meghatározott lehetséges értéket meghaladó hiányzás pótlása szükséges.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

- *Kötelező irodalom*
- *Saját oktatási anyag*
- *Jegyzet*
- *Ajánlott irodalom*

Szarvas F., Csanády M.: A belgyógyászati fizikális diagnosztika alapjai, Semmelweis Kiadó, 2002.

Beszerzendő műszer: fonendoszkóp

Tulassay Zs., Békés G., Rácz K.: A belgyógyászat alapjai fogorvosok számára, Medicina, 2014.

### Előadások

- 1 Bevezetés. A kórelőzmény felvétele. A fizikális vizsgálat alapjai.  
Dr. Fábíán György
- 2 A fizikális vizsgálat módszerei. A fej és nyak régió fizikális vizsgálata.  
Dr. Mohás Márton
- 3 A légzőrendszer megbetegedésire utaló panaszok.  
Dr. Sági Balázs
- 4 A mellkas és a tüdő fizikális vizsgálata.  
Dr. Sági Balázs
- 5 A légzőrendszer leggyakoribb betegségei (pneumonia, asthma bronchiale, pleura betegségek, daganatok).  
Dr. Sági Balázs
- 6 A keringési rendszer megbetegedéseire utaló panaszok. A keringési rendszer fizikális vizsgálata.  
Dr. Szigeti Nóra
- 7 A leggyakoribb szívbetegségek (ischaemás szívbetegségek, gyulladós szívbetegségek, billentyűbetegségek, szívelégtelenség).  
Dr. Mohás Márton
- 8 A leggyakoribb érbetegségek (hypertonia, a perifériás artériák és a vénás rendszer betegségei). A perifériás erek vizsgálata.  
Dr. Szigeti Nóra
- 9 A gyomor- bélrendszeri betegségek tünetei. A has fizikális vizsgálata.  
Dr. Mohás Márton

- 10 A leggyakoribb érbetegségek (hypertonia, a perifériás artériás és a vénás rendszer betegségei). A perifériás erek vizsgálata.  
Dr. Szigeti Nóra
- 11 A leggyakoribb gastroenterológiai betegségek (a nyelőcső betegségei, fekélybetegség, gastrointestinalis daganatok, máj-, epe- és hasnyálmirigybetegségek).  
Dr. Fábián György
- 12 Az endokrin betegségek, a cukorbetegség és az anyagcserebetegségek tünettana.  
Dr. Laczy Boglárka
- 13 A vese és a húgyúti rendszer fizikális vizsgálata. A gyakoribb vesebetegségek tünettana (glomerulonephritisek, nephrosis szindróma, húgyúti fertőzések, veseelégtelenség).  
Dr. Laczy Boglárka
- 14 A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek tünettana.  
Dr. Szigeti Nóra

#### Gyakorlatok

- 1 Bevezetés. A kórelőzmény felvétele. A fizikális vizsgálat alapjai.  
gyakorlatvezető(k)
- 2 A fizikális vizsgálat módszerei. A fej és nyak régió fizikális vizsgálata.  
gyakorlatvezető(k)
- 3 A légzőrendszer megbetegedésire utaló panaszok.  
gyakorlatvezető(k)
- 4 A mellkas és a tüdő fizikális vizsgálata.  
gyakorlatvezető(k)
- 5 A légzőrendszer leggyakoribb betegségei (pneumonia, asthma bronchiale, pleura betegségek, daganatok).  
gyakorlatvezető(k)
- 6 A keringési rendszer megbetegedéseire utaló panaszok. A keringési rendszer fizikális vizsgálata.  
gyakorlatvezető(k)
- 7 A leggyakoribb szívbetegségek (ischaemias szívbetegségek, gyulladós szívbetegségek, billentyűbetegségek, szívelégtelenség).  
gyakorlatvezető(k)
- 8 A leggyakoribb érbetegségek (hypertonia, a perifériás artériák és a vénás rendszer betegségei). A perifériás erek vizsgálata.  
gyakorlatvezető(k)
- 9 A gyomor- bélrendszeri betegségek tünetei.  
gyakorlatvezető(k)
- 10 A has fizikális vizsgálata.  
gyakorlatvezető(k)
- 11 A leggyakoribb gastroenterológiai betegségek (a nyelőcső betegségei, fekélybetegség, gastrointestinalis daganatok, máj-, epe- és hasnyálmirigybetegségek).  
gyakorlatvezető(k)
- 12 Az endokrin betegségek, a cukorbetegség és az anyagcserebetegségek tünettana.  
gyakorlatvezető(k)
- 13 A vese és a húgyúti rendszer fizikális vizsgálata. A gyakoribb vesebetegségek tünettana (glomerulonephritisek, nephrosis szindróma, húgyúti fertőzések, veseelégtelenség).  
gyakorlatvezető(k)
- 14 A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek tünettana.  
gyakorlatvezető(k)

#### Szemináriumok

#### Vizgákérdések

1. Bevezetés a belgyógyászati diagnosztikába. A betegvizsgálat általános szabályai.
2. Fizikális vizsgálómódszerek. A fej-nyak régió fizikális vizsgálata, elváltozásai.
3. A légzőszervek megbetegedésére utaló panaszok.
4. A mellkas fizikális vizsgálata.
5. Gyakori légúti megbetegedések tünettana és diagnosztikája. (Gyulladások, asthma bronchiale, pleurális folyadékgyülem, daganatok.)
6. A keringési rendszer megbetegedésére utaló panaszok. A szív és keringési rendszer fizikális vizsgálata. I.
7. A szív és a keringési rendszer fizikális vizsgálata II. Eszközös vizsgálatok a kardiológiában.
8. Gyakori keringési betegségek tünettana és diagnosztikája. (Ischaemiás szívbetegség, billentyűbetegségek, szívelégtelenség.)

9. Az artériás és vénás rendszer betegségeinek tünettana és diagnosztikája. (Hypertonia, érbetegségek.)
10. Az emésztőrendszer megbetegedéseire utaló panaszok.
11. A has fizikális vizsgálata. Eszközös vizsgálatok a gasztroenterológiában.
12. Gyakori emésztőrendszeri betegségek tünettana.
13. A vese és a húgyúti rendszer fizikális vizsgálata. A gyakoribb vesebetegségek tünettana (glomerulonephritisek, nephrosis szindróma, húgyúti fertőzések, vesekövesség, veseelégtelenség).
14. A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek tünettana.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

#### Közreműködők

Dr. Dezső László (CJXR72), Dr. Fábíán György (ECAC24), Dr. Fülöp Gábor Károly (LJ09QJ), Dr. Kovács Tibor József (CMIKNF), Dr. Kun Szilárd János (EW744S), Dr. Molnár Gergő Attila (GH1COA), Dr. Sebők Judit (GLM10L), Dr. Sélley Eszter (CCBDJN), Dr. Szigeti Nóra (D6GZXG), Okoriené Dr. Bekő Viktória (Y79LQ1)

## OFK-P1E-T FOGPÓTLÁSTAN 1. ELŐADÁS

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

1 kredit • Kollokvium • Klinikai tárgy a modulhoz • Tavasz félévben • ajánlott félév: 6.

Foglalkozás/félév: 14 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 14 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 40 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A hallgató ismerje meg a teljes lemezes kivethető fogpótlás készítésének orvosi és fogtechnikai lehetőségeit, munka módszereit.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Félévközi ellenőrzések Egy dolgozat, mellyel az A vizsgán kiváltható a minimum vizsga kiváltható, 80%-os eredmény esetén. Sikertelenség esetén egyszer javíthat a hallgató, ha nem sikerül 80 %-ot elérni, nem kaphat félév aláírást.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fábián T, Götz Gy, Kaán M, Szabó Gy: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis, Budapest, 2001.  
Prágai Géza: A teljes alsó kivethető fogpótlás alaplemeze és külső felszíne, Medicina, 2012.

#### - Saját oktatási anyag

Előadások

#### - Jegyzet

-

#### - Ajánlott irodalom

Robert G. Craig: Restorative Dental Materials, Mosby 1993.  
Zarb, GA, Bolender, ChL (Ed.) Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients. Complete Dentures and Implant-Supported Protheses, 12th ed., Mosby.

### Előadások

- 1 Anamnézis felvétele, betegvizsgálat teljes fogatlanság esetében. A teljes foghiány következményei.  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 2 Anamnézis felvétele, betegvizsgálat teljes fogatlanság esetében. A teljes foghiány következményei.  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 3 A teljes kivethető protézis részei és funkcionális stabilitását biztosító tényezők.  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 4 A teljes felső foghiány klinikai-anatómiai viszonyai  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 5 A teljes alsó foghiány klinikai-anatómiai viszonyai  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 6 A teljes alsó foghiány klinikai-anatómiai viszonyai II.  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 7 Anatómiai lenyomat és minta. Egyéni kanál. Funkciós lenyomatvétel.  
Dr. Muzsek Zsófia Katalin
- 8 Harapási magasság és centrális reláció meghatározása teljes fogatlanság esetén. Intraorális támasztócsapos regisztráció.  
Dr. Benke Beáta
- 9 A műfogak felállításának irányelvei, statikus és dinamikus fogfelállítás. Fogfelállítás módszerei.  
Dr. Benke Beáta

- 10 A fogpróba, ellenőrzés a készrevitel előtt. Christensen jelenség.  
Dr. Benke Beáta
- 11 A protézis készrevitele, reokklúzió, átadás, remontázs.  
Dr. Benke Beáta
- 12 SZÁMONKÉRŐ DOLGOZAT  
Dr. Benke Beáta
- 13 A teljes protézis viselése közben felmerülő problémák és azok megoldása. Fogsor alábélelés, javítás, másolás.  
Dr. Benke Beáta
- 14 A teljes fogsort viselők gondozása, időskori teljes fogatlanság kórképei.  
Dr. Benke Beáta

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

A vizsga minimum vizsgával kezdődik, melyet a vizsgázó a vizsga reggelén írásban tesz és 5 kérdésből áll, a vizsga minimum 4 kérdés helyes válasz esetén kezdhető meg.

Lehetőség van a minimum vizsgát az utolsó előadáson megírni, aki itt teljesíti a 80%-ot, annak az első vizsga (A) előtt nem kell. Egyebekben minden vizsga csak sikeres minimum megírása esetén kezdhető meg, függetlenül attól, hogy a hallgatónak volt-e korábbi sikeres ilyen jellegű vizsgája.

A szóbeli vizsgán a hallgató 2 tételt húz. Ha bármelyik tételtől a hallgató 1-es részjegyet szerez a teljes vizsgát meg kell ismételni

1. A teljes foghiány következményei. (azonnali, késői)
  2. Anamnézis, betegvizsgálat.
  3. Fogpótlás elkészítése előtti teendők (a beteg kezelésének megtervezése).
  4. A teljes lemezes fogpótlás feladata. A teljes lemezes fogpótlás részei, feladatuk
  5. A teljes alsó és felső műfogsor helyben tartó tényezői.
  6. Miofunkcionális tényezők szerepe a teljes alsó lemezes pótlás helyben tartásában. Mely izmok segítik, és melyek akadályozzák a teljes lemezes pótlások helyben maradását?
  7. A teljes protézis készítése során alkalmazott anyagok, jellemzőik. (kivéve: alaplemez, műfogak)
  8. A keményszájpad klinikai anatómiája és fogpótlástani jelentősége.
  9. A lágyszájpad klinikai anatómiája. Teljes felső lemezes fogpótlás dorzális lezárásának lehetőségei. Nyálkahártya reziliencia
  10. A tuber alveolare maxillae, a tuber-pofa hasadék klinikai anatómiája és fogpótlástani jelentősége.
  11. A fogatlan alsó állcsontgerinc klinikai anatómiája, állkapocsgerinc formák.
  12. A fogatlan alsó állcsontgerinc, az alsó vestibuláris és orális áthajlás nyálkahártyájának klinikai anatómiája és fogpótlástani jelentősége.
  13. A felső fogatlan gerinc és felső áthajlás nyálkahártyájának klinikai anatómiája és fogpótlástani jelentősége.
  14. A felső állcsontgerinc anatómiája és protetikai jelentősége. A lötyögő, csontmag nélküli gerinc.
  15. A tuberculum alveolare mandibulae és a tuberculum-masseter hasadék klinikai anatómiája és protetikai jelentősége (határai, izmai).
  16. A paralingvális és sublingvális tájék klinikai anatómiája és fogpótlástani jelentősége.
  17. A linguális tasak (recessus retromolaris, Fish tasak) és a recessus mandibulae accessorius klinikai anatómiája és protetikai jelentősége (határai, izmai).
  18. A buccinator tasak klinikai anatómiája és protetikai jelentősége (határai, izmai).
- Írja le a feszes, az elmozdítható és az aktívan elmozduló nyálkahártya jellemzőit, topográfiáját és protetikai jelentőségét! Határozza meg a nyálkahártya reziliencia fogalmát, mértékét és protetikai jelentőségét.
19. Teljes alsó és felső lemezes fogmű alaplemezének határai.
  20. Az egyéni kanál jellegzetességei teljes foghiány esetében, az egyéni kanál anyaga, készítésének módja.
  21. Mik a funkciós lenyomat anyagai? Az anyagok tulajdonságai, feldolgozásuk
  22. Az alsó funkciós lenyomatvétele menete.

23. A felső funkciók lenyomatvétele menete.
24. Lenyomatvételi lehetőségek lötyögő csontmag nélküli gerinc esetén
25. A funkciók minta készítése, fóliázás.
26. Mi az okklúziós sík meghatározásának jelentősége?
27. Harapási magasság meghatározása teljes alsó-felső teljes foghiány esetén.
28. A harapási sablon anyagai, készítése
29. A centrális reláció meghatározása teljes alsó-felső teljes foghiány esetén intraorális rajzolókészülékkel.
30. A harapási magasság horizontális dimenziójának meghatározása.
31. A protetikai Spee-görbe és jelentősége a teljes protézis fogfelállításakor.
32. A fogfelállítás esztétikai és funkcionális szempontjai teljes lemezes fogpótlás esetén.
33. Az artikulátor fogalma és használatának jelentősége a fogfelállításakor.
  
34. Mit és hogyan ellenőrzünk a fogpróba alkalmával? (Christensen jelenség fogalma, magyarázatuk, ismeretének gyakorlati használata).
35. Bilaterálisan balanszírozott okklúzió és lingvizált okklúzió fogalma.
36. A teljes lemezes fogpótlás készrevitele, laboratóriumi munkafázisok.
37. Teljes felső lemezes pótlás készítése hagyományos módszerrel.
38. Teljes felső lemezes fogpótlás készítésének menete végleges alaplemez (bázislemez) módszerrel. Az eljárás kritikai értékelése.
39. A készrevitel hibalehetőségei, a reokklúzió fontossága, lépései teljes protézis esetében.
40. A teljes alsó és felső lemezes fogpótlás szájba helyezése. (átadás)
41. A remontázs fontossága, lépései teljes protézis esetében
  
42. Ismertesse a lemezes fogpótlások süllyedésének okait. A teljes protézis alábélelésének klinikai és technikai lépései (direkt és indirekt módszerrel)
43. Fogsormásolás
44. Fogsorjavítás
45. A fogsor alaplemez és műfogak anyaga, típusai, jellemzői
46. Időskori teljes fogatlanság kórképei és ellátásuk

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

[Közreműködők](#)

## OFK-P1G-T FOGPÓTLÁSTAN 1. GYAKORLAT

Tantárgyfelelős:

DR. NAGY ÁKOS KÁROLY, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • nagy.akos@pte.hu

4 kredit • Évközi jegy • Klinikai tárgy a modulhoz • Tavasz félévben • ajánlott félév: 6.

Foglalkozás/félév: 0 óra előadás + 56 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 56 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 40 fő      Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A hallgató ismerje meg a teljes lemezes kivehető fogpótlás készítésének orvosi és fogtechnikai lehetőségeit, munka módszereit. A hallgató megtanulja a helyes lenyomatvételi módszerét, arcív használatát, gyakorolja a fogak preparálását.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

-

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fábián T, Götz Gy, Kaán M, Szabó Gy: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis, Budapest, 2001.

Prágai Géza: A teljes alsó kivehető fogpótlás alaplemeze és külső felszíne, Medicina, 2012.

#### - Saját oktatási anyag

Előadások

#### - Jegyzet

-

#### - Ajánlott irodalom

Robert G. Craig: Restorative Dental Materials, Mosby 1993.

Zarb, GA, Bolender, ChL (Ed.) Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients. Complete Dentures and Implant-Supported Protheses, 12th ed., Mosby.

### Előadások

### Gyakorlatok

1-32 Tanlaboratórium: Teljes alsó és felső akrilát lemezes kivehető fogpótlás elkészítése.

33-46 Tanlaboratórium: Az anatómiai minták elkészítése, artikulátorba gipszelése.

47-56 Tanlaboratórium: Az anatómiai minták elkészítése, artikulátorba gipszelése. Fog preparálás gyakorlása fantomban

### Szemináriumok

### Vizgákérdések

A szemeszter során szerzett gyakorlatos jegyekből történik a félév végi osztályzat megajánlása. A megajánlott jegy javítására lehetőség van a TVSz szerint. Ebben az esetben a vizsgáztató által meghatározott gyakorlatos feladatot kell a hallgatónak teljesítenie.

### A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében

### Közreműködők

Dr. Baumann Petra Henrietta (XWHUF9), Dr. Benke Beáta (T7SUH9), Dr. Marada Gyula (FPF306), Dr. Muzsek Zsófia Katalin (GAC3SQ), Dr. Radnai Márta Mária (UCFUN1)

## OFK-SA1-T SZÁJSEBÉSZET 1.

Tantárgyfelelős:

DR. SZALMA JÓZSEF, egyetemi docens

Fogászati és Szájsebészeti Klinika • szalma.jozsef@pte.hu

2 kredit • Kollokvium • Klinikai tárgy a modulhoz • Tavaszi félévben • ajánlott félév: 6.

Foglalkozás/félév: 14 óra előadás + 14 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 28 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 1 fő – max. 45 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatót a szájsebészeti alapfogalmakkal, az érzéstelenítésekkel és alapvető extrakciós ismeretekkel. Cél ezen ismeretek demonstrációja, lehetőség szerint a hallgatói gyakorlás megkezdése, mely aztán a nyári gyakorlaton teljesedik ki.

### A félév elfogadásának feltételei

Az előadásokon és a gyakorlatokon való kötelező részvétel (a hiányzások pótlására nincs lehetőség), a gyakorlatokról és az előadásokról való késés nem megengedett, a jelenlét csak akkor fogadható el, ha a hallgató ezek idejében végig jelen van a helyszínen. A hiányzásokat igazolni kell, amelyek mértéke nem lépheti túl a gyakorlati óraszám és az előadások 15%-át. Amennyiben ezt meghaladó hiányzás áll fenn, úgy 20%-ig a tantárgyfelelős mérlegelhet, e fölött automatikusan félévi aláírás megtagadása következik.

### Félévközi ellenőrzések

A szóbeli vizsgára bocsájtás feltétele, hogy a hallgató biztonsággal felismeri a szájsebészeti eszközöket valamint ismerteti rendeltetés szerinti használatukat.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs lehetőség.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fehér Erzsébet: Maxillofaciális anatómia, Medicina 2001

Szabó György: Szájsebészet, maxillofaciális sebészet (1997), Semmelweis 1999

#### - Saját oktatási anyag

-

#### - Jegyzet

-

#### - Ajánlott irodalom

Stanley F. Malamed: Local Anesthesia, Mosby, 1990 Larry J. Peterson, Edward Ellis III, James R. Hupp, Myron R. Tucker: Oral and Maxillofacial Surgery, 1998

Inovay J., Bartha M.: Fogászati és szájsebészeti érzéstelenítés, Medicina, Budapest, 1983.

### Előadások

- 1 A dentoalveolaris sebészet fogalma, jelentősége a fogorvosi gyakorlatban.  
Dr. Szalma József
- 2 Sterilizés, dezinfekció.  
Dr. Szalma József
- 3 Műszertani propedeutika.  
Dr. Szalma József
- 4 A helyi érzéstelenítés klinikai farmakológiája, a fájdalom érzés fiziológiai alapjai.  
Dr. Szalma József
- 5 A felső állcsont területének és az abban elhelyezkedő fogak érzéstelenítése.  
Dr. Szalma József
- 6 Az alsó állcsont területének és az abban elhelyezkedő fogak érzéstelenítése.  
Dr. Szalma József
- 7 Típusos fogeltávolítás (fogóval).  
Dr. Szalma József



- 8 Instruálás, motiválás fogeltávolítás után. A fogmeder gyulladása.  
Dr. Szalma József
- 9 Rosszullétek sürgősségi ellátása a fogorvosi gyakorlatban.  
Dr. Szalma József
- 10 Diagnosztikus eljárások típusai a dentoalveoláris diagnózis felállításában.  
Dr. Szalma József
- 11 Maxillofaciális tájék klinikai anatómiája. Spáciumok.  
Dr. Szabó Árpád
- 12 Az extraoralis törzsérzéstelenítés, a helyi érzéstelenítés szövődményei.  
Dr. Szabó Árpád
- 13 Gyakoribb szisztémás kórképek a fogorvosi gyakorlatban.  
Dr. Szabó Árpád
- 14 Az antibiotikum kérdés, profilaxis és terápia.  
Dr. Szabó Árpád

#### Gyakorlatok

- 1 Aszepszis és antiszepszis gyakorlati tudnivalói.  
gyakorlatvezető(k)
- 2 Műszerek felismerése.  
gyakorlatvezető(k)
- 3 Műszerek felismerése.  
gyakorlatvezető(k)
- 4 Műszerek felismerése.  
gyakorlatvezető(k)
- 5 Műszerek használata.  
gyakorlatvezető(k)
- 6 Műszerek használata.  
gyakorlatvezető(k)
- 7 Helyi érzéstelenítés eszközeinek, anyagainak megismerése.  
gyakorlatvezető(k)
- 8 Érzéstelenítés a felső állcsontban. Demonstráció.  
gyakorlatvezető(k)
- 9 Érzéstelenítés az alsó állcsontban, demonstráció.  
gyakorlatvezető(k)
- 10 Rutin fogeltávolítás, a fogorvos és a beteg pozicionálása. Demonstráció.  
gyakorlatvezető(k)
- 11 Hallgatói beavatkozás (érzéstelenítés, extrakció).  
gyakorlatvezető(k)
- 12 Hallgatói beavatkozás (érzéstelenítés, extrakció).  
gyakorlatvezető(k)
- 13 Hallgatói beavatkozás (érzéstelenítés, extrakció).  
gyakorlatvezető(k)
- 14 Hallgatói beavatkozás (érzéstelenítés, extrakció). Ismétlés.  
gyakorlatvezető(k)

#### Szemináriumok

#### Vizgákérdések

1. Sterilizés, dezinfekció a mindennapi fogorvosi praxisban
2. Helyi érzéstelenítők típusai és klinikai farmakológiája
3. Helyi érzéstelenítés eszközei
4. Fogsebészeti műszerek
5. Típusos fogeltávolítás
6. A fogmeder gyulladásának oka és kezelése
7. Az érzéstelenítés szövődményei
8. Fej-nyaki sebészeti anatómia és műtéttani alapok

9. Antibiotikus profilaxis
10. Emelők típusai
11. Fájdalom fiziológia
12. A nervus maxillaris anatómiája
13. Extraoralis és törzsérzéstelenítés
14. A felső fogak érzéstelenítése
15. Gyökérfogók és használatuk
16. Az alsó fogak érzéstelenítése
17. Emelőhasználat feltételei
18. A fogak anatómiai sajátosságai sebészi szempontból
19. Gyakoribb szisztémás kórképek a fogorvosi gyakorlatban
20. Instruálás, motiválás fogeltávolítás után
21. Fogeltávolítás műszerei
23. A nervus mandibularis anatómiája
24. A felső és alsó állcsont anatómiája
25. Az arteria carotis int. és ext. ágrendszer
26. A felső fogak és a sinus maxillaris problematikája
27. Nyálmirigyek anatómiája
28. Rosszullétek ellátása a dentoalveolaris sebészet során
29. Diagnosztikus eljárások típusai a dentoalveolaris diagnózis felállításában
30. A fej-nyaki nyirokelvezetés
31. Az arc mozgató beidegzése, mimikai izomzat
32. A fej-nyak régió fasciái, spatiumok

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

[Közreműködők](#)

Dr. Kolarovszki Béla (T3YQZT), Dr. Szalma József (FQWIPB)

## **OFF-FF1-T GYÓGYSZERTAN FOGORVOSTANHALLGATÓKNAK 1.**

Tantárgyfelelős:

DR. POZSGAI GÁBOR, egyetemi docens

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet • gabor.pozsgai@aok.pte.hu

**3 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Tavasz félévben • ajánlott félév: 6.**

Foglalkozás/félév: **42 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 42 óra**

Kurzus létszámkorlát: **min. 5 fő – max. 80 fő**                      *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A tantárgy célja a gyógyszeres terápiát megalapozó tudásanyag elsajátítása a gyógyszerek hatásmechanizmuson alapuló csoportosítása alapján, általános farmakológiai, és receptív ismeretek elsajátítását követően. A fontosabb témakörök a következők: A gyógyszerek hatásmechanizmusának, a szervezetbe történő felszívódásának, elosztásának, metabolizmusának és kiürülésének általános jellemzői. A vegetatív idegrendszerre és neurotranszmissziós folyamatokra ható gyógyszerek. A kardiovaszkuláris rendszerre ható gyógyszerek. Gyógyszerrendelés szabályai.

### A félév elfogadásának feltételei

A félév elfogadásának feltétele, hogy a hallgató legfeljebb 9 előadásról hiányozzon.

### Félévközi ellenőrzések

Nincs félévközi számonkérés.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs lehetőség.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Gyires Klára és Fürst Zsuzsanna (szerk.): Farmakológia alapjai, Medicina Könyvkiadó, 2011.

#### - Saját oktatási anyag

Intranet. Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet. Oktatási anyagok.

Neptun Meet Street.

#### - Jegyzet

Általános farmakológia és gyógyszerrendelést, intézeti jegyzet, Pécs, 2003.

#### - Ajánlott irodalom

Gyógyszerkompendium 2004, Medimedia, Budapest

Rang, Dale, Ritter, Moore: Pharmacology, 8th edition, Elsevier Churchill Livingstone, 2015.

Formulae Normales (Editio VII.) Melania Könyvkiadó, 2003.

### Előadások

- 1 Bevezetés a farmakológiába  
Dr. Csekő Kata
- 2 Gyógyszerfejlesztés  
Dr. Bölcskei Kata
- 3 A gyógyszerhatások alapvető mechanizmusai. Az agonista-receptor kölcsönhatás jellemzése I  
Dr. Bátai István Zoárd
- 4 Az agonista-receptor kölcsönhatás jellemzése II.  
Dr. Bátai István Zoárd
- 5 Jelátviteli folyamatok. Tachyphylaxia és tolerancia  
Dr. Bátai István Zoárd
- 6 Antagonizmus  
Dr. Bátai István Zoárd
- 7 Felszívódás és megoszlás  
Dr. Csekő Kata
- 8 Biotranszformáció és kiválasztás  
Dr. Csekő Kata

- 9 Farmakokinetikai paraméterek I.  
Dr. Csekő Kata
- 10 Farmakokinetikai paraméterek II.  
Dr. Csekő Kata
- 11 Kolinerg agonisták  
Dr. Pozsgai Gábor
- 12 Kolinészteráz gátlók  
Dr. Pozsgai Gábor
- 13 Muszkarin-receptor antagonisták  
Dr. Pozsgai Gábor
- 14 Perifériás izomrelaxánsok  
Dr. Pozsgai Gábor
- 15 A katekolaminok szintézisére, tárolására, felszabadulására és eliminációjára ható szerek  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 16 Adrenerg-receptor agonisták  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 17 Adrenerg-receptor antagonisták  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 18 Helyi érzéstelenítők I.  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 19 Helyi érzéstelenítők II.  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 20 Kalcium-csatorna gátlók  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna
- 21 A renin-angiotenzin-aldoszteron rendszerre ható szerek  
Dr. Sánticsné Dr. Pintér Erika
- 22 Diuretikumok  
Dr. Bölcskei Kata
- 23 A pangásos szívelégtelenség kezelése  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna
- 24 Antianginás szerek  
Dr. Pozsgai Gábor
- 25 A magas vérnyomás kezelése  
Dr. Horváth Ádám István
- 26 Antiarritmiás szerek  
Dr. Horváth Ádám István
- 27 Hisztamin és hisztamin-receptor antagonisták  
Dr. Bátai István Zoárd
- 28 Szerotonin, 5-HT-receptor agonisták és antagonisták I.  
Dr. Bölcskei Kata
- 29 Szerotonin, 5-HT-receptor agonisták és antagonisták II.  
Dr. Bölcskei Kata
- 30 Eikozanoidok  
Dr. Horváth Ádám István
- 31 Simaizomra ható szerek  
Dr. Horváth Ádám István
- 32 Hiperlipoproteinémiákra ható szerek  
Dr. Bölcskei Kata
- 33 A vérárvadásra ható szerek I.  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna
- 34 A vérárvadásra ható szerek II.  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna
- 35 A vérárvadásra ható szerek III.  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna
- 36 A vérképzésre ható szerek  
Dr. Tamasikné Dr. Helyes Zsuzsanna

- 37 A légzőrendszerre ható szerek I.  
Dr. Pozsgai Gábor
- 38 A légzőrendszerre ható szerek II.  
Dr. Pozsgai Gábor
- 39 Vényírás I.  
Dr. Csekő Kata
- 40 Vényírás II.  
Dr. Horváth Ádám István
- 41 Vényírás III.  
Dr. Csekő Kata
- 42 Vényírás IV.  
Dr. Csekő Kata

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

1. Gyógyszerfejlesztés
2. A gyógyszerhatások alapvető mechanizmusai
3. Az agonista-receptor kölcsönhatás jellemzése
4. Jelátviteli folyamatok
5. Tachyphylaxia és tolerancia. Antagonizmus
6. Felszívódás
7. Megoszlás
8. Biotranszformáció
9. Kiválasztás
10. Farmakokinetikai paraméterek
11. Kolinerg agonisták. Kolinészteráz gátlók
12. Muszkarin-receptor antagonisták
13. Perifériás izomrelaxánsok
14. A katekolaminok szintézisére, tárolására, felszabadulására és eliminációjára ható szerek
15. Adrenerg-receptor agonisták
16. Adrenerg-receptor antagonisták
17. Hisztamin és hisztamin-receptor antagonisták
18. Szerotonin, 5-HT-receptor agonisták és antagonisták
19. Eikozanoidok
20. Simaizomra ható szerek
21. Helyi érzéstelenítők
22. Kalcium-csatorna gátlók
23. A renin-angiotenzin-aldoszteron rendszerre ható szerek
24. Diuretikumok
25. A pangásos szívelégtelenség kezelése
26. Antianginás szerek
27. A magas vérnyomás kezelése
28. Antiaritmiás szerek
29. Hiperlipoproteinémiákra ható szerek
30. A véralvadásra ható szerek
31. A vérképzésre ható szerek

32. Bronchiális asztma kezelése
33. Köhögéscsillapítók, köptetők, allergiás rinitisz kezelése

A vizsga teljesítésének feltétele a receptírás rész legalább elégséges teljesítése.

[A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében](#)

[Közreműködők](#)

## OFP-K5K-T KONZERVÁLÓ FOGÁSZAT 5. - OPERATÍV FOGÁSZAT

Tantárgyfelelős:

DR. LEMPEL EDINA, egyetemi docens  
Fogászati és Szájsebészeti Klinika • lempel.edina@pte.hu

5 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Tavaszi félévben • ajánlott félév: 6.

Foglalkozás/félév: 14 óra előadás + 56 óra gyakorlat + 0 óra szeminárium = összesen 70 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 4 fő – max. 30 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A rutin konzerváló fogászati beavatkozások begyakorlása. Plasztikus tömések, egyszerű endodontiai beavatkozások elvégzése.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Az előadások és gyakorlatok látogatása kötelező. A gyakorlatokról igazolt hiányzás elfogadható. Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett az előadásokról és max. 15% külön a gyakorlatokról. 10 perc késés egyenértékű egy hiányzással. A félév során 2 teszt megírására kerül sor. Elégtelenre értékelt teszteredmény esetén egy alkalommal van javítási lehetőség. Elégtelen teszteredmény a félév megtagadását vonja maga után.

A felkészületlen hallgató aznapi kezelését a gyakorlatvezető nem fogadja el értékelhető teljesítményként.

A hallgatók beavatkozásai értékelésre kerülnek (elfogadott/elfogadhatatlan). A félév során két elfogadhatatlan gyakorlat a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

5 hetente bemutató kezelések várhatók, mely során a gyakorlatvezetők demonstratív módon beteget kezelnek, a hallgatók pedig kivetítőn követik a beavatkozásokat.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Fazekas Árpád: Megtartó fogászat és endodoncia

#### - Saját oktatási anyag

Előadáson elhangzottak

#### - Jegyzet

#### - Ajánlott irodalom

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095\\_fogaszat\\_magyar/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0095_fogaszat_magyar/adatok.html)

Clifford M. Sturdevant: Art and Science of Operative Dentistry

### Előadások

- 1 Az üreg-előkészítés szabályai, módszerei, gyakorlati tudnivalók  
Dr. Lempel Edina
- 2 A nedvesség, a fájdalom és a trauma kontrollja kezelés közben  
Dr. Krajczár Károly
- 3 Fémek (klinikai vonatkozások). Cementek (klinikai vonatkozások)  
Dr. Krajczár Károly
- 4 Kerámiák (klinikai vonatkozások). Kompozitok (klinikai vonatkozások).  
Dr. Lempel Edina
- 5 Adhezívek  
Dr. Lempel Edina
- 6 Indirekt restaurációk adhezív rögzítése  
Dr. Lempel Edina
- 7 A konzerváló fogászati beavatkozások hatása a pulpára  
Dr. Krajczár Károly

- 8 A kompozit tömőanyagok fajtái és felhasználásuk  
Dr. Lempel Edina
- 9 Minimal invazív restaurációk. Kompozit tömések, rétegzési technikák  
Dr. Lempel Edina
- 10 Az esztétikus kompozit héj és héjkerámiák készítése  
Dr. Lempel Edina
- 11 Az I., II. és V. osztályú szilárd tömések elkészítése. (Inlay).  
Dr. Krajczár Károly
- 12 Folyékony kompozitok, kompomerek, korszerű üvegeionomer cementek alkalmazása az esztétikus fogászatban  
Dr. Lempel Edina
- 13 III. osztályú tömések elkészítése, a IV. osztályú tömések elkészítése  
Dr. Lempel Edina
- 14 Különleges üregalakítás, parapulális csapok, alaptömések, parapulális elhorgonyzás  
Dr. Krajczár Károly

#### Gyakorlatok

- 1-56 Cariologiai diagnosztika  
Cariologiai státus felvétele, kezelési tervek elkészítése és megbeszélése  
A hallgatói gyakorlatra érkező betegek konzerváló fogászati és endodontiai ellátása a kezelési tervnek megfelelően  
A gyakorlati tapasztalatok megbeszélése  
A semestereen nyújtott gyakorlati teljesítmény szóbeli értékelése

#### Szemináriumok

#### Vizgákérdések

1. Az üreg előkészítés elvei, az üregek osztályozása, nomenklatúra
2. Kofferdam izolálás
3. Érzéstelenítés, trauma kontroll, a konzerváló fogászati kezelések hatása a pulpára
4. Fémes tömőanyagok alkalmazása, ideiglenes tömőanyagok.
5. Cementek alkalmazása a konzerváló fogászatban
6. Kompozíciós tömőanyagok, műgyanta tartalmú tömőanyagok
7. Adhezív rendszerek, a bondrendszerek közötti különbségek
8. Az I. , II. és V. o. üreg előkészítése plasztikus töméshez
9. Az I. , II. és V. o. üreg előkészítése szilárd töméshez
10. Kompozit rétegzés technikája II. o kavitások tömésénél.
11. A III. és IV. o. üreg előkészítése plasztikus töméshez. A tömés elkészítése.
12. Fém inlay/onlay elkészítése (preparálás, direkt, indirekt mintázás)
13. I. , II, és V. o. fém inlay beragasztása
14. I. és II. o. kerámia és kompozit inlay/onlay (előkészítés, lenyomatvétele, fogtechnikai háttér)
15. I. és II. o. kerámia és kompozit inlay/onlay adhezív rögzítése.
16. Parapuláris csapok használatának indikációi, kritériumai

#### A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendő a tantárgy keretében

#### Közreműködők

Dr. Dunavári Erika Katalin (H11EM8), Dr. Krajczár Károly (E26RB6), Dr. Lempel Edina (SUAWHW), Dr. Németh Kinga Dorottya (SA0XGT)



## **OFP-KT2-T KÓRÉLETTAN FOGORVOSTANHALLGATÓKNAK 2.**

Tantárgyfelelős:

DR. BALASKÓ MÁRTA, egyetemi docens

Transzlációs Medicina Intézet • marta.balasko@aok.pte.hu

**2 kredit • Kollokvium • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Tavaszi félévben • ajánlott félév: 6.**

Foglalkozás/félév: **28** óra előadás + **0** óra gyakorlat + **0** óra szeminárium = összesen **28** óra

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 100 fő** Előfeltételek: **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

A Kórélettan fogorvostanhallgatóknak 2 célja gastrointestinalis rendszer, az energetika, az intermedier anyagcsere és az endokrin rendszerek diszfunkcióinak megismertetése, ehhez kapcsolódóan az öröklött és szerzett etiológiai tényezők, a pathogenesis és pathomechanizmus, valamint a kompenzációs/adaptív mechanizmusok és más szervrendszerekkel való interakciók tárgyalásával preklinikai szinten.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

Nincs.

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Maximálisan 2 heti, azaz 4 x 45 perc hiányzást fogadunk el.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Székely Miklós (szerk.): Kórélettani alapok, Medicina Kiadó, Budapest, 2018

#### - Saját oktatási anyag

Az előadások anyaga feltöltésre kerül a TEAMS-re.

#### - Jegyzet

Székely Miklós (szerk.): Kórélettani alapok, egyetemi jegyzet, PTE- ÁOK, Pécs, 2006

#### - Ajánlott irodalom

Scully & 039;s Medical Problems in Dentistry, ed: Crispian Scully, Churchill Livingstone; 7th edition, 2014

[http://aok.pte.hu/index.php?page=egyseg&egy\\_id=150&menu=okt\\_anyag&nyelv=hun](http://aok.pte.hu/index.php?page=egyseg&egy_id=150&menu=okt_anyag&nyelv=hun)

### Előadások

- 1 Nyáelválasztás, szerepe a fogak és szájnyálkahártya védelmében.  
Dr. Balaskó Márta
- 2 A gyomor telődésének és ürülésének zavarai. Gastro-oesophagealis reflux betegség.  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 3 A gyomornedv termelés zavarai. Peptikus fekély.  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 4 Hányás és fogászati vonatkozásai.  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 5 Maldigestio, malabsorptio. Ileus  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 6 Hasmenések  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 7 Pancreatitisek  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 8 A májműködés kórélettana és fogászati vonatkozásai  
Borzánné Dr. Pétervári Erika
- 9 Icterusok. Máj coma.  
Borzánné Dr. Pétervári Erika

- 10 Vitaminok és fogászati jelentőségük  
Némethné Dr. Tóth Ildikó
- 11 Teljes éhezés.  
Dr. Balaskó Márta
- 12 Részleges éhezés.  
Dr. Balaskó Márta
- 13 Az elhízás kórélettana, metabolicus syndroma  
Dr. Balaskó Márta
- 14 Hideg/meleg elleni védekezés és zavarai.  
Dr. Balaskó Márta
- 15 Láz és betegség-magatartás.  
Dr. Balaskó Márta
- 16 Diabetes mellitus.  
Dr. Balaskó Márta
- 17 A diabetes mellitus syndromák acut szövődményei.  
Dr. Balaskó Márta
- 18 A diabetes mellitus syndromák chronicus szövődményei.  
Dr. Balaskó Márta
- 19 A diabetes mellitus syndromák fogászati aspektusai.  
Dr. Balaskó Márta
- 20 Hypoglykaemiák.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 21 A fehérjeanyagcsere zavarai. Kószvény.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 22 A lipid-anyagcsere rendellenességei, az atherosclerosis mechanizmusai.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 23 Hyperprolactinaemia okai és következményei. A növekedés zavarai.  
Dr. Balaskó Márta
- 24 A pajzsmirigyműködés rendellenességei  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 25 Mellékvese-velő hipo- és hiperfunkciói.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 26 Mellékvese-kéreg hipo- és hiperfunkciói.  
Dr. Balaskó Márta
- 27 Parathyreoida, calcium, fog és csont rendellenességek.  
Burzáné Dr. Pétervári Erika
- 28 Az idős beteg fogászati kezelésének kórélettani aspektusai.  
Dr. Balaskó Márta

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

#### Vizsgakérdések

Nyálalválasztás, szerepe a fogak és szájnyálkahártya védelemben.

A gyomor telődésének és ürülésének zavarai. Gastro-oesophagealis reflux betegség.

Hányás (acut, chronicus) és fogászati vonatkozásai.

Peptikus fekély.

Specifikus malabsorptiós syndromák (a zavar szintje, vagy szubsztrát szerint).

Komplex malabsorptiós syndromák.

Diarrhoea: okok, kórélettani formák, következmények.

Ileusok.

Acut pancreatitis kórélettana és következményei.

A chronicus pancreatitis kórélettana.

A májműködés zavarainak fogászati vonatkozásai

Az intermediaer anyagcsere zavarai általános májkárosodásban.  
Icterusok.  
Cirrhosis: okok, mechanizmusok következmények. Ascites.  
Vízoldékony vitaminok és fogorvosi vonatkozásaik.  
Zsíroldékony vitaminok és fogorvosi vonatkozásaik.  
Teljes éhezés.  
Részleges éhezés, anorexia nervosa. Akcelerált energetikai elégtelenségek.  
Fehérjehiány, protein-caloria malnutritio. Túlzott fehérjebevitel következményei.  
Az elhízás etiológiája és pathogenesise. Metabolicus syndroma.  
Az elhízás következményei. Terápiás lehetőségek.  
Hideghatással szembeni védekezés és zavarai.  
Meleghatással szembeni védekezés és zavarai, hőkollapsus, hődecompensatio.  
Hőguta és malignus hyperthermia.  
Láz és betegség-magatartás. A láz biológiai értéke.  
Hyperglykaemia és glucose-tolerancia tesztek. A diabetes mellitus diagnosisa.  
A DM syndroma általános pathobiochemiája.  
Az 1DM etiológiája és pathogenesise.  
A 2DM etiológiája és pathogenesise.  
Diabeteses ketoacidosis (DKA) és ketoacidoticus coma.  
Diabeteses hyperosmolaris syndroma (HHS) és coma.  
A DM syndroma késői szövődményei.  
Hypoglykaemiák.  
Az LDL-anyagcsere pathobiochemiája. Primer és szekunder hyperlipoproteinaemiák.  
Az atherosclerosis celluláris és molekuláris kórétettana.  
Köszvény.  
A hypothalamus-hypophysis rendszer kórétettana. HEL-elégtelenség.  
Hypophysis adenomák, hyperprolactinaemiák.  
A növekedés kórétettana.  
A pajzsmirigy hyperfunkciói.  
A pajzsmirigy hypofunkciói.  
A mellékvese-velő és a sympathicus funkció zavarai, phaeochromocytoma.  
Mellékvesekéreg-elégtelenség.  
Primaer hyperaldosteronismusok  
Secundaer hyperaldosteronismusok.  
Glucocorticoid hyperfunkciós állapotok.  
A glucocorticoid-kezelés kórétettani aspektusai.  
Parathyreoidea, calcium, fog és csont rendellenességek  
Hypocalcaemia, hypercalcaemia.  
A csont-átépülés mechanizmusai és zavarai. Osteoporosis, osteomalacia.  
Az idős beteg fogászati kezelésének kórétettani aspektusai.

A vizsga szóbeli: a vizsgán három tétel megbeszélésére kerül sor.

A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőök a tantárgy keretében

Közreműködők

## OFFP-PO2-T PATHOLÓGIA FOGORVOSTAN HALLGATÓKNAK 2.

Tantárgyfelelős:

DR. TORNÓCZKI TAMÁS, egyetemi tanár  
Pathológiai Intézet • tornoczki.tamas@pte.hu

4 kredit • Szigorlat • Pre-klinikai tárgy a modulhoz • Tavaszi félévben • ajánlott félév: 6.

Foglalkozás/félév: 28 óra előadás + 0 óra gyakorlat + 28 óra szeminárium = összesen 56 óra

Kurzus létszámkorlát: min. 5 fő – max. 100 fő Előfeltételek: lásd ajánlott mintatanterv

Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!

### Tematika

A pathologia oktatása során különös hangsúlyt helyezünk a klinikopathologiai szemléletre, azaz a klinikai tünetek, labor adatok, valamint a makroszkópos és mikroszkópos elváltozások közötti összefüggések tanítására. Ennek megfelelően a klinikopathologiai gondolkodásmód, differenciáldiagnosztikai képesség elvárt az év végére. A tantárgy keretében szervpathologiai alapismereteket, elváltozásokat tanítunk. Fogorvostan hallgatóknak készült kurrikulumból lévén szó, különös hangsúlyt kapnak a szájpathologiai és fej-nyak pathologiai témakörök. Az alábbi fejezetek kerülnek bemutatásra: tüdő pathologia, haematopathologia, a gastrointestinalis tractus, a máj-epeút és pancreas pathológiája, bőrpáthologia, cardiovascularis pathologia, orális és fej-nyak pathologia, az endocrin szervek pathológiája, a vese, a férfi és női genitális tractus, valamint az emlő pathológiája. A fogorvosi szak pathologiai oktatása a II. szemeszter 28 pathologiai előadása mellett 28 óra (14 gyakorlat), orális pathologiai túlsúlyú korszövettani gyakorlatból áll. A fogorvostanhallgatók oktatását a második szemeszter során a Pathológiai Intézet Orális Pathologiai Tanszéke, annak vezetője és munkatársai szervezik. Kiemelt követelmény, hogy a hallgatók - speciális szakterületüknek megfelelően - a szájüregi és fej-nyak régióban előforduló főbb pathologiai elváltozásokat, azok pathogenezisét, makroszkópos és részben mikroszkópos megjelenését elsajátítsák, mely ismereteket később a speciális fogászati tantárgyak tanulásakor, illetve a pathologussal történő konzultációban használhatnak majd fel.

### A félév elfogadásának feltételei

A gyakorlatok több mint 15%-os mulasztása esetén az index nem kerül aláírásra. Megengedett hiányzás maximum 2 db 2x45 perces gyakorlat összesen!

A fogorvostanhallgatók szigorlati vizsgája két metszetből, valamint két vizsgakérdésből áll.

### Félévközi ellenőrzések

Nincs évközi számonkérés.

A fogorvostanhallgatók szigorlati vizsgája két metszetből, valamint két vizsgakérdésből áll.

### Távmaradás pótlásának lehetőségei

Pótgyakorlat elvégzése, lehetőleg ugyanazon a héten.

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - Kötelező irodalom

Kumar, Abbas, Aster: Robbins. A patológia alapjai, Medicina 2019.

Tornóczky: Orális Pathológiai Szövettani Jegyzet (elérhető elektronikusan itt: <http://aok.pte.hu/hu/egyseg/oktatasianyagok/230> illetve nyomtatott formában, önköltségi áron, korlátozott számban a Pathológiai Intézet Titkárságán)

#### - Saját oktatási anyag

Elektronikus oktatási anyagok, előadás kivonatok (a bemutatott előadások dia anyaga, hangosított előadások) a TEAMS-ben, a POTEPIEDIA-n és az intézet honlapján megtalálhatók.

#### - Jegyzet

Tornóczky: Orális Pathológiai Szövettani Jegyzet (elérhető elektronikusan itt: <http://aok.pte.hu/hu/egyseg/oktatasianyagok/230> illetve nyomtatott formában, önköltségi áron, korlátozott számban a Pathológiai Intézet Titkárságán)

#### - Ajánlott irodalom

Edward Odell: Cawson's Essentials of Oral Pathology and Oral Medicine. 9th Ed., Elsevier, 2017 ISBN, 978-0443-10365-0

Suba Zs: Orális és maxillofaciális patológia

Matolcsy A.: A patológia alapjai – szókratészi modorban, Medicina 2011

Antonio Cardesa, Pieter J. Slootweg, Nina Gale, A. Franchi: Pathology of the Head and Neck. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2016, ISBN 978-0-702-0-49828

Sook-Bin Woo: Oral Pathology: A comprehensive atlas and text. Elsevier-Saunders, 2012, ISBN:978-1-4377-2226-0

JA. Regezi, JJ. Sciubba, RCK. Jordan: Oral Pathology. Clinicopathological correlations. 6th Edition, Elsevier, 2012, ISBN: 978-1-4557-0262-6

## Előadások

- 1 I. LÉGZŐRENDSZER PATHOLOGIJÁJA (2 ÓRA) A tüdő pathológiája 1.  
Dr. Vida Livia
- 2 A tüdő pathológiája 2.  
Dr. Vida Livia
- 3 II. BŐRPATHOLOGIA (2 ÓRA) Bőrpatólógia I: a fej-nyak régióban előforduló gyakoribb bőrbetegségek  
Dr. Gyömörei Csaba
- 4 Bőrpatólógia II: systemas bőrbetegségek szájüregi manifesztációval  
Dr. Gyömörei Csaba
- 5 III. HAEMATOPATHOLOGIA (2 ÓRA) 5. A lymphoid sejtek ontogenesise. A lymphomák általános jellemzése.  
Dr. Kajtár Béla
- 6 Haematologiai malignitások a fej-nyak régióban.  
Dr. Kajtár Béla
- 7 IV. A GYOMOR ÉS BÉLRENDSZER PATHOLOGIJÁJA (2 ÓRA) A nyelőcső és a gyomor betegségei  
Dr. Bogner Barna István
- 8 A vékony- és vastagbél pathológiája  
Dr. Bogner Barna István
- 9 V. CARDIOVASCULARIS PATHOLOGIA (4 ÓRA) Ischaemias szívbetegségek  
Dr. Tornóczki Tamás
- 10 Endocarditis és myocarditis.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 11 Congenitalis szívbetegségek. Cardiomyopathiák  
Dr. Tornóczki Tamás
- 12 Vasculitisek, vascularis tumorer.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 13 VI. A SZÁJÜREG PATHOLOGIJÁJA (7 ÓRA) A szájüreg infectiv gyulladós betegségei  
Dr. Semjén Dávid
- 14 A szájüreg nem infectiv gyulladós elváltozásai  
Dr. Semjén Dávid
- 15 A szájüreg benignus epithelialis elváltozásai  
Dr. Semjén Dávid
- 16 A szájüreg malignus epithelialis daganatai. A HPV pathogenetikai szerepe.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 17 A nyálmirigyek pathológiája 1.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 18 A nyálmirigyek pathológiája 2.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 19 A szájüreg mesenchymalis betegségei  
Dr. Tornóczki Tamás
- 20 VII. AZ ENDOCRIN SZERVEK PATHOLOGIJÁJA (2 ÓRA) A hypophysis tumorai. A pajzsmirigy pathológiája I (fejlődési rendellenességek, hyperplasiák, thyreoiditisek)  
Dr. Tornóczki Tamás
- 21 A pajzsmirigy pathológiája II (daganatok). A mellékpajzsmirigyek pathológiája. A mellékvesék pathológiája.  
Dr. Tornóczki Tamás
- 22 VIII. NEPHROPATHOLOGIA (2 ÓRA) A vesetumorer patológiája. Veseelégtelenség.  
Dr. Kereskai László
- 23 Húgyutak gyulladásai, tumorai.  
Dr. Kereskai László
- 24 IX. MÁJ, EPEÚT ÉS PANCREAS PATHOLOGIJÁJA (2 ÓRA) Májbetegségek.  
Dr. Bogner Barna István
- 25 A pancreas és az epeutak pathológiája.  
Dr. Bogner Barna István
- 26 X. FÉRFI, NŐI GENITALIÁK ÉS AZ EMLŐ PATHOLOGIJÁJA (3 ÓRA) 26. A here és függelékének pathológiája. A prostata pathológiája.  
Dr. Semjén Dávid
- 27 Az ovariumok és az uterus pathológiája.  
Dr. Kálmán Endre

- 28 Az emlők pathológiája.  
Dr. Kálmán Endre

#### Gyakorlatok

#### Szemináriumok

- 1 Pulmonologia  
gyakorlatvezető(k)
- 2 Pulmonologia  
gyakorlatvezető(k)
- 3 Bőrpathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 4 Bőrpathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 5 Haematopathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 6 Haematopathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 7 Gastroenterologiai pathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 8 Gastroenterologiai pathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 9 Cardiovascularis Pathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 10 Cardiovascularis Pathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 11 Szájüreg pathológiája 1  
gyakorlatvezető(k)
- 12 Szájüreg pathológiája 1  
gyakorlatvezető(k)
- 13 Szájüreg pathológiája 2  
gyakorlatvezető(k)
- 14 Szájüreg pathológiája 2  
gyakorlatvezető(k)
- 15 Szájüreg pathológiája 3  
gyakorlatvezető(k)
- 16 Szájüreg pathológiája 3  
gyakorlatvezető(k)
- 17 Szájüreg pathológiája 4  
gyakorlatvezető(k)
- 18 Szájüreg pathológiája 4  
gyakorlatvezető(k)
- 19 Endocrin szervek pathologiaja  
gyakorlatvezető(k)
- 20 Endocrin szervek pathologiaja  
gyakorlatvezető(k)
- 21 Nephropathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 22 Nephropathologia  
gyakorlatvezető(k)
- 23 Máj, pancreas pathológiája  
gyakorlatvezető(k)
- 24 Máj, pancreas pathológiája  
gyakorlatvezető(k)
- 25 A férfi, női genitáliák és az emlő pathológiája  
gyakorlatvezető(k)
- 26 A férfi, női genitáliák és az emlő pathológiája  
gyakorlatvezető(k)

- 27 Konzultáció  
gyakorlatvezető(k)
- 28 Konzultáció  
gyakorlatvezető(k)

#### Vizsgakérdések

#### METSZETEK

#### I. LÉGZŐRENDSZER PATHOLOGIAJA

- 1. CMV pneumonitis
- 2. Carcinoma microcellulare pulmonum
- 3. Carcinoma planocellulare pulmonum

#### II. BŐRPATHOLOGIA

- 4. Seborrhoeás keratosis
- 5. Basalioma
- 6. Nodularis melanoma
- 7. Bullosus pemphigoid
- 8. Psoriasis

#### III. HAEMATOPATHOLOGIA

- 9. Toxoplasma lymphadenitis
- 10. Follicularis lymphoma
- 11. CLL/SLL nyirokesomóban
- 12. Diffúz nagy B-sejtes lymphoma
- 13. Hodgkin lymphoma
- 14. CML, CP, kenet

#### IV. GASTROENTEROLOGIAI PATHOLOGIA

- 15. Helicobacter pylori infectio (Whartin-Starry)
- 16. Coeliakia – subtotalis/totalis villusatrophia (Marsh 3c)
- 17. Appendix carcinoid
- 18. Adenocarcinoma recti

#### V. CARDIOVASCULARIS PATHOLOGIA

- 19. Viralis myocarditis
- 20. Arteritis temporalis
- 21. Kaposi sarcoma

#### VI-IX. ORALIS PATHOLOGIA

- 22. laphámsejtes papilloma
- 23. keratoacanthoma
- 24. laphámsejtes carcinoma
- 25. nasopharyngealis carcinoma (lymphoepithelialis carcinoma)
- 26. elszarusodó laphám metaplasia



27. epulis (perifériás óriássejtes granuloma)
28. pyogen granuloma
29. buccalis fibroma
30. granulasejtes tumor (Abrikosov-tumor)
31. orofacialis actinomycosis
32. sialoadenitis chronica submandibularis (Küttner-tumor), sialolithiasis
33. lymphoepithelialis cysta (intraparotidealís)
34. mucokele (extravasatio típus)
35. focus-formáló lymphocytas sialoadenitis a kisnyálmirigyben, (Sjögren syndroma)
36. pleiomorph adenoma
37. Warthin tumor (cystadenoma papillare lymphomatosum)
38. adenoid cysticus carcinoma
39. mucoepidermoid carcinoma
40. az állkapocs fibrosus dysplasiája
41. ameloblastoma (unicysticus típus)
42. oralis lichen
43. verrucosus laphámcarcinoma
44. plasmasejtes granuloma (epulis)
45. radicularis cysta
46. odontogen keratocysta (keratocysticus odontogen tumor)
47. Crohn betegség, szájüreg
48. nyálmirigy MALT lymphoma
49. BION (bisphosphonate indukálta osteonecrosis)
50. plasmasejtes myeloma, állkapocs
51. pemphigus vulgaris, szájüreg
52. leukoplakia: in situ carcinoma, szájüreg
53. Oralis candidiasis

#### X. ENDOCRIN SZERVEK PATHOLOGIAJA

54. Pajzsmirigy papillaris carcinoma
55. Basedow-Graves betegség
56. Hashimoto-thyreoiditis
57. Mellékpajzsmirigy adenoma
58. Phaeochromocytoma

#### XI. NEPHRO- ÉS UROPATHOLOGIA

59. Világossejtes vesecarcinoma
60. Carcinoma urotheliale pyeli

#### XII. MÁJ-EPEÚT-PANCREAS PATHOLOGIAJA

61. HBs-antigen pozitivitás (Shikata)
62. Chronicus hepatitis
63. Hepatocellularis carcinoma cirrhosis talaján

### XIII.FÉRFI, NŐI GENITÁLIÁK ÉS AZ EMLŐ PATHOLOGIAJA

64. Adenocarcinoma prostatae
65. Seminoma
66. Adenocarcinoma endometrii kaparék
67. Cystadenocarcinoma papillare serosum ovarii
68. Carcinoma ductale invasivum

### TÉTELEK

#### I. LÉGZŐRENDSZER PATHOLOGIAJA:

1. Felső légutak betegségei
2. Alsó légutak infekciói (nosocomialis és közösségben szerzett, oppurtunista infectiok), ARDS
3. Chronicus obstructív tüdőbetegségek: általános jellemzői, típusai
4. A tüdő malignus tumorai

#### II. BŐRPATHOLOGIA

5. Melanocytás léziók
6. Hám eredetű bőrtumороk
7. Gyulladásos bőrbetegségek

#### III. HAEMATOPATHOLOGIA

8. Reaktív nyirokcsomó elváltozások
9. Lymphomák a fej-nyak régióban
10. Myeloid neoplasiák

#### IV. GASTROENTEROLOGIAI PATHOLOGIA

11. Oesophagus betegségek pathológiája.
12. A gyomor pathológiája
13. A vékonybél betegségei
14. Vastagbél betegségek

#### V. CARDIOVASCULARIS PATHOLOGIA:

15. Angina pectoris és chronicus ischemiás szivbetegség, hirtelen szivhalál
16. Acut myocardialis infarctus klinikopatológiája
17. A billentyű betegségek (gyulladásos és degeneratív) pathológiája
18. Cardiomyopathiak, a szív tumoros elváltozásai
19. Myocarditisek, a pericardium pathológiája
20. Congenitalis vitiumok
21. Arteriosclerosis, az aneurysmák típusai, klinikopathológiája
22. Vasculitisek pathogenesisise, osztályozása és klinikopathologiai jellegzetességei, vascularis tumorok

## VI. ORALIS PATHOLOGIA

23. A szájnyálkahártya infectiv inflammatoricus betegségei
24. A szájnyálkahártya nem infectiv gyulladásoos betegségei
25. Benignus epithelialis szájnyálkahártyai laesiók
26. HPV subtípusok szerepe a benignus és malignus szájnyálkahártyai laesiók pathogenesisében.
27. Precancerosus állapotok. Leukoplakia és differenciál diagnosztikája. Erythroplakia.
28. A szájüreg malignus epithelialis daganatai (hisztotípusok, lokalizáció és pathogenesis).
29. A szájüreg és az állkapcsok benignus mesenchymalis laesiói
30. A szájüreg és az állkapcsok malignus mesenchymalis laesiói
31. A nyálmirigyek gyulladásoos betegségei: sialoadenitis, sialolithiasis, Mikulicz syndroma, Sjögren syndroma.
32. A nyálmirigyek és a szájüregi nyálkahártya tumor-szerű laesiói
33. A nyálmirigy benignus tumorai
34. Malignus nyálmirigy daganatok
35. Odontogen és nem odontogen cysták.
36. Odontogen tumorok.

## VII. ENDOCRINOPATHOLOGIA

37. A hypophysis elülső lebenyének tumorai. A pajzsmirigy fejlődési rendellenességei, hyperplasiával járó betegségek
38. Thyreoiditisek, pajzsmirigy tumorok
39. A parathyreoida hyperplasia, adenoma.
40. A mellékvese kéreg hyperplasia, atrophia, a mellékvese kéreg tumorai. A mellékvese velő tumorai.

## VIII. NEPHRO- ÉS UROPATHOLOGIA

41. Veseelégtelenség, vesetumorok
42. Cystitisek, hólyag és ureter tumorok

## IX. MÁJ-EPEÚT-PANCREAS PATHOLOGIAJA

43. A máj patológiája
44. A pancreas és az epeutak betegségei

## X. FÉRFI, NŐI GENITÁLIÁK ÉS AZ EMLŐ PATHOLOGIAJA

45. Prostata adenocarcinoma (pathogenesis, morphologia, szűrés, diagnózis)
46. Heretumorok, felosztás, tumor markerek
47. A méhnyakrák (pathogenesis, pathologia, szűrés)
48. A méhtest hám eredetű jó és rosszindulatú daganatai. A méhtest mesenchymalis daganatai
49. A petefészkek cystái és tumorai (felszíni epitheliális, csírasejtes tumorok, sexcord-stromalis tumorok, metastasisok)
50. Mastitisek (lactatis, ductectasia, zsírnecrosis, galactokele), mastopathiak (Fibrocystás elváltozások). fibroepithelialis daganatok
51. Emlőcarcinoma: pathogenezis, típusok, prognosis

Megjegyzés: A curriculum minimális változtatásának jogát a Pathologiai Intézet és az Oral Pathologiai Tanszék fenntartja.

A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendőek a tantárgy keretében

Közreműködők

Dr. Bogner Barna István (FWINMS), Dr. Czina Márton (DQBJDS), Dr. Gyömörei Csaba (HW4NIX), Dr. Hegedűs Ivett (N696Z5), Dr. Kereskai László (C0HFTE), Dr. Kovács Krisztina (BDROLO), Dr. Nagy Julianna Gemma (W3MYIB), Dr. Pap Anita (DO1ZZP), Dr. Petrov Annamária Barbara (NN76C6), Dr. Semjén Dávid (D3T05F), Dr. Tornóczki Tamás (FND8FK), Dr. Vida Livia (XJJ5MJ), Dr. Vincze Virág (AM32QJ)

## **OFR-DAS-T DENTOALVEOLÁRIS SEBÉSZETI NYÁRI GYAKORLAT**

Tantárgyfelelős:

**DR. SZALMA JÓZSEF**, egyetemi docens

Fogászati és Szájsebészeti Klinika • szalma.jozsef@pte.hu

**0 kredit** • Alírási megszerzése • **Kritérium követelmény tárgy a modulhoz** • Tavaszi félévben • ajánlott félév: **6.**

Foglalkozás/félév: **0** óra előadás + **120** óra gyakorlat + **0** óra szeminárium = összesen **120** óra

Kurzus létszámkorlát: **min. 1 fő – max. 45 fő** *Előfeltételek:* **lásd ajánlott mintatanterv**

**Foglalkozás-egészségügyi vizsgálaton szerzett ALKALMAS minősítés esetén vehető csak fel!**

### Tematika

Extractio az aktuális betegforgalomnak megfelelően. Minimum 30 fog extractioja. A rutin helyi érzéstelenítések begyakorlása. Alapvető dento-alveoláris diagnosztikai módszerek elsajátítása.

### A félév elfogadásának feltételei

Legfeljebb 15 % hiányzás megengedett

### Félévközi ellenőrzések

### Távolmaradás pótlásának lehetőségei

Nincs

### A tananyag elsajátításához szükséges segédanyagok

#### - *Kötelező irodalom*

Szabó György.: Szájsebészet, maxillofaciális sebészet, Semmelweis, 1999.

#### - *Saját oktatási anyag*

#### - *Jegyzet*

#### - *Ajánlott irodalom*

Stanley F. Malamed: Local Anesthesia, Mosby 1990

Larry J. Peterson, Edward Ellis III, James R. Hupp, Myron R. Tucker: Oral and Maxillofacial Surgery, 1998

### Előadások

### Gyakorlatok

1-120 Extractio az aktuális betegforgalomnak megfelelően.

### Szemináriumok

### Vizsgakérdések

A Klinikai Készségek Leckekönyv alábbi készségei teljesítendő a tantárgy keretében

### Közreműködők

Dr. Soós Balázs (SRP8HV), Dr. Szalma József (FQWIPB)